

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

169ste editie
Maart - April 2022

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtelijk jaar 2021 - 2022 – Editie 169

Editie afgesloten op: 29 april 2022

Publicatiedatum: 29 april 2022

© Caroline VAN DEUREN

Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Waalse Kaai 35A

2000 Antwerpen

Tel : 03/247.97.03

Fax : 03/247.97.24

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	9
---------------------------	----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	9
---	----------

Wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht, <i>BS</i> 30 maart 2022.....	9
--	---

1.2. EUROPESE REGELGEVING	9
--	----------

1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	9
---	----------

1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	10
---	-----------

Wetsontwerp betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en	10
---	----

van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten, <i>Parl.St.</i> Kamer 2021-2022, 2572/001.....	10
--	----

Wetsontwerp tot uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, <i>Parl.St.</i> Kamer 2021-2022, 2645/001.	10
---	----

2. RECHTSPRAAK.....	11
----------------------------	-----------

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK	11
---	-----------

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS.....	11
---	-----------

EHRM 10 februari 2022 (Alo Alo t. Slowakije), www.hudoc.echr.coe.int	11
--	----

Trefwoorden: Veroordeling migrantensmokkel op basis van niet onderzochte getuigenverklaringen . 11

EHRM 8 maart 2022 (Tonkov t. België), www.hudoc.echr.coe.int	12
--	----

Trefwoorden: Recht op bijstand van een advocaat – Gerechtig onderzoek – Beklaagde is van zijn vrijheid beroofd – Verhoren door politie en onderzoeksrechter 12 |

2.3. HOF VAN JUSTITIE	12
------------------------------------	-----------

Hof van Justitie 22 maart 2022 (C-117/20), www.curia.europa.eu	12
---	----

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Mededinging – Postdiensten – Tariefsysteem dat is vastgesteld door een universele dienstverlener – Geldboete die is opgelegd door een nationale regelgevende instantie voor de postsector – Geldboete die is opgelegd door een nationale mededingingsautoriteit – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 50 – Beginsel ne bis in idem – Bestaan van een en hetzelfde strafbare feit – Artikel 52, lid 1 – Beperkingen die aan het beginsel ne bis in idem zijn gesteld – Cumulatie van vervolgingsmaatregelen en sancties – Voorwaarden – Nastreven van een doelstelling van algemeen belang – Evenredigheid..... 12 |

Hof van Justitie 24 maart 2022 (C-245/20), www.eur-lex.europa.eu	14
---	----

Trefwoorden: Verwerkingen door gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken – Begrip – Ter beschikking stellen aan een journalist van uit een gerechtelijke procedure afkomstige stukken waarin persoonsgegevens zijn opgenomen - Prejudiciële verwijzing – Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens – Verordening (EU) 2016/679 – Competentie van de toezichthoudende autoriteit – Artikel 55, lid 3 14 |

Hof van Justitie (Grote Kamer) 5 april 2022 (C-140/20), www.curia.europa.eu	15
--	----

Trefwoorden: Dataretentie - Prejudiciële verwijzing – Verwerking van persoonsgegevens in de sector elektronische communicatie – Vertrouwelijkheid van communicaties – Aanbieders van elektronische-communicatiediensten – Algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens – Toegang tot bewaarde gegevens – Rechterlijke toetsing a posteriori – Richtlijn 2002/58/EG – Artikel

15, lid 1 – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1 – Mogelijkheid voor een nationale rechter om de werking in de tijd te beperken van een ongeldigverklaring van met het Unierecht onverenigbare nationale wetgeving – Geen	15
Hof van Justitie 26 april 2022 (C-150/21), www.curia.europa.eu	18
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Wederzijdse erkenning – Kaderbesluit 2005/214/JBZ – Tenuitvoerlegging van geldboeten – Artikel 1, onder a), ii) – Beslissing van een administratieve autoriteit waarbij een geldboete wordt opgelegd – Beslissing waartegen beroep kan worden ingesteld bij een openbaar aanklager die onderworpen is aan de instructies van de minister van Justitie – Later beroep bij een met name in strafzaken bevoegde rechter	18
2.4. HOF VAN CASSATIE	19
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	19
Hof van Cassatie 23 juni 2020 (P.20.0147.N), www.juportal.be	19
Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Hoger beroep van het openbaar ministerie – Grievensformulier – Grief over de strafmaat – Vermelding ‘volgberoep’ – Draagwijdte	19
2. Hoger beroep – Hoger beroep van het openbaar ministerie – Strafverzwaring – Gevolg	19
Hof van Cassatie 5 mei 2021 (P.21.0042.F), www.juportal.be	20
Trefwoorden: Strafrechtelijke verantwoordelijkheid – Delegatie van bevoegdheden – Valsheid in de jaarrekening – Gebruik van valse jaarrekening	20
Hof van Cassatie 28 september 2021 (P.21.0653.N), www.juportal.be	20
Trefwoorden: 1. Veroordeling met uitstel van tenuitvoerlegging – Weigering – Verwijzing naar strafregisteruittreksel – Voeging eensluitend verklaard afschrift is niet vereist tenzij de juistheid wordt betwist	20
2. Art. 6.1 EVRM – Redelijke termijn – Beoordeling	20
Hof van Cassatie 21 december 2021 (P.21.0858.N), www.juportal.be	21
Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Afstand van ingesteld hoger beroep of het ingesteld hoger beroep beperken	22
2. Straf – Straftoemeting – Doelstelling – Voorkomen van recidive	22
3. Uitspraak – Motivering – Schuld – Mede steunen op feitelijke gegevens, die als een misdrijf kunnen worden omschreven	22
Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1490.N), onuitgeg.	22
Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine appelgerecht – Verklaring hoger beroep – Grievensformulier ...	22
Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1418.N), www.juportal.be	23
Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Verzoek om horen van getuige à charge – Beoordeling rechter	23
Hof van Cassatie 22 februari 2022 (P.21.1267.N), www.juportal.be	23
Trefwoorden: 1. Art. 6.3.a EVRM – Recht om ingelicht te worden van de aard en de redenen van de tegen hem ingestelde beschuldiging – Rechtstreekse dagvaarding	23
2. Rechtstreekse dagvaarding – Inhoud	23
3. Douanestrafrecht – AWDA – Accijns wet – Strafbepalingen – Doel	23
4. Straf – Geldboete met vervangende gevangenisstraf – Artt. 40 en 41 Sw. – Geen keuzemogelijkheid	23
5. Straf – Geldboete zonder vervangende gevangenisstraf – Geen zwaardere straf dan een geldboete mét vervangende gevangenisstraf	23
Hof van Cassatie 1 maart 2022 (P.21.0658.N), www.juportal.be	25
Trefwoorden: 1. Art. 6.3.d EVRM – Getuigen à décharge – Niet onbeperkt – Criteria	25
2. Meeneed – Eed bij boedelbeschrijving	25
Hof van Cassatie 1 maart 2022 (P.21.1354.N), www.juportal.be	27
Trefwoorden: Opsporingsonderzoek – Bijzondere onderzoeksmethoden – Proactieve recherche	28
Hof van Cassatie 1 maart 2022 (P.21.1303.N), www.juportal.be	28
Trefwoorden: Artikel 3 EVRM: Geweld bij arrestatie – Toepassing/Interpretatie – Feitelijk vermoeden van verantwoordelijkheid autoriteiten – Procedurele verplichting om een onderzoek te voeren is een middelenverplichting	28
Hof van Cassatie 1 maart 2022 (P.21.1221.N), www.juportal.be	29
Trefwoorden: Redelijke termijn – Berekening – Aanvangspunt	29

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1328.N), www.juportal.be	30
Trefwoorden: Bewijs – Strafzaken – Getuige ter terechtzitting – Neerslag in proces-verbaal – Geen letterlijke weergave – Rechter kan dit later nog nuanceren, duiden of vervolledigen.....	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1454.N), www.juportal.be	30
Trefwoorden: 1. Veroordeling met opschorting van de veroordeling – Bijzondere verbeurdverklaring – Vermelding van artikel 6 Probatielwet	
2. Veroordeling met opschorting van de veroordeling – Bijzondere verbeurdverklaring – Art. 6 Probatielwet – Facultatief karakter voor en na de wetswijziging van 17 april 2014	
3. Verjaring van de strafvordering – Schorsing – Schorsingsgrond ingevoerd door COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 – Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1395.N), www.juportal.be	31
Trefwoorden: Hoger beroep - Laattijdig ingesteld wegens overmacht - Begrip 'overmacht' - Lastgeving	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.0583.N), www.juportal.be	32
Trefwoorden: Hoger beroep - Wegens door de wet voorgeschreven op straffe van nietigheid - Devolutieve kracht - Omvang.....	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.0943.N), www.juportal.be	32
Trefwoorden: Verjaring van de strafvordering - Invloed van de Covid-maatregelen op de schorsing ..	
Hof van Cassatie 15 maart 2022 (P.21.1413.N), www.juportal.be	33
Trefwoorden: Faillissementsmisdrijven - Opzet om het faillissement uit te stellen - Vrijheid van beoordeling door de rechter	
Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1502.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Vermogen criminele organisatie - Schade aan de rechten van derden te goeder trouw - Preciserings	
Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1628.N), www.juportal.be	35
Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Internetfraude - Witwassen - Wederrechtelijk vermogensvoordeel uit het witwasmisdrijf	
Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1422.N), www.juportal.be	36
Trefwoorden: Bewijs – Onrechtmatig verkregen bewijs – Gebruik ervan – Dataretentie	
Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.22.0078.N)	40
Trefwoorden: Bewijs – Onrechtmatig verkregen bewijs – Gebruik ervan – Dataretentie	
Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.21.1380.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: Antidiscriminatiewet - Begrip 'direct onderscheid' - Leeftijd van de beklaagde.....	
Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.21.0908.N), www.juportal.be	43
Trefwoorden: Eed - Valse eed bij boedelbeschrijving – Vereisten – Preciserings	
Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0024.N), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Samenloop – Geen bijkomende straf - Veroordeling tot het betalen van een bijdrage aan het Slachtofferfonds	
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.	45
Hof van Cassatie 17 juni 2020 (P.20.0626.F), www.juportal.be	45
Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerechten - Verschijning ter rechtszitting - Handhaving van de voorlopige hechtenis – Kamer van inbeschuldigingstelling - Recht van de in verdenking gestelde om in persoon op de rechtszitting te verschijnen - Schorsing door een handeling van een rechterlijke overheid - Wettigheid	
2. Strafzaken - Onderzoek van de zaak door een rechter - Strafzaken - Recht van een partij om op de rechtszitting te verschijnen - Recht om gehoord te worden en zich in persoon te verdedigen	
3. Strafzaken - Onderzoek van de zaak door een rechter - Artikelen 6 en 15.1 EVRM - Aan het eerlijk proces inherente waarborgen - Afwijking.....	
Hof van Cassatie 8 juli 2020 (P.20.0699.F), www.juportal.be	46
Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Straffen – Effectieve straf – Toezicht – Onderling vertrouwen tussen de lidstaten – Voorwaarden	
2. Europees aanhoudingsbevel – Veroordeelde is Belg of verblijft in België – Overlevering – Weigering – Verjaring van de straf – Beslissingsbevoegdheid	
3. Europees aanhoudingsbevel – Beslissingsbevoegdheid – Gerechtelijke overheden	

Hof van Cassatie 15 juli 2020 (P.20.0722.F), www.juportal.be	47
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Onderzoeksgerecht – Bestaan van ernstige aanwijzingen van een misdrijf.....	
2. Voorlopige hechtenis – Verhoor door onderzoeksrechter – Tolk – Taal – Voorwaarden.....	47
Hof van Cassatie 15 juli 2020 (P.20.0723.F), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Verwerping - Nieuw verzoek - Termijn - Toepassing.....	
Hof van Cassatie 7 september 2021 (P.21.1161.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Recidivegevaar als criterium – Vermoeden van onschuld – Noodzakelijke beoordeling van de feiten – Beoordelingselementen – Verwijzing naar de vordering van het Openbaar Ministerie.....	
Hof van Cassatie 21 december 2021 (P.21.0733.N), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Proeftijd – Beoordeling – Vermoeden van onschuld.....	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0295.N), www.juportal.be	49
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Weigering - Enkel wanneer ernstige en concrete gegevens doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon in de uitvaardigende lidstaat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht.....	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1591.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Valsheid in geschrifte - Gebruik - Verjaring - Aanvangsdatum - Wat is 'gebruik'	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0274.N), www.juportal.be	50
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Verzoek tot wijziging of opheffing - Termijn van 5 dagen - Verzoek is voor verkeerde rechtsinstantie ingesteld of via foute procedure - Quid?	
Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0258.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Handhavings- of regelmatigheidsonderzoek - Inzagerecht van stukken uit een ander onderzoek door de verdachte.....	
Hof van Cassatie 15 maart 2022 (P.21.1649.N), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Hoger beroep - Internering - (Tijdig) Grievenformulier - Artikel 6.1 EVRM.....	
Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1614.N), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Onderzoeksgerechten – Regeling rechtspleging – Art. 235bis Sv. – Ambtshalve onderzoek regelmatigheid procedure – Onontvankelijkheid omwille van voorrecht van rechtsmacht – Nieuw element – Bevelen van heropening debat.....	
Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1487.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Valsheid en gebruik van valse stukken - Door de wet beschermd geschrift - Vorderingsstaat.....	
Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.22.0437.N), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Handhaving - Onregelmatige procedure - Geen inzage van het dossier.....	
Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.22.0406.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Hoger beroep door OM tegen invrijheidsstelling - Taak van de KI.....	
Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0056.N), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Ne bis in idem - Buitenvervolginstelling wegens afwezigheid voldoende bezwaren of verval van de strafvordering door verjaring	
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	55
Hof van Cassatie 17 juni 2020 (P.20.0593.F), www.juportal.be	55
Trefwoorden: 1. Waking - Rechtsmisbruik - Schorsende werking - Art. 837 Gerechtelijk Wetboek	
2. Waking - Wettige verdenking - Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek.....	56
Hof van Cassatie 23 juni 2020 (P.20.0618.N), www.juportal.be	56
Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht - Magistraat van een hof van beroep - Verwijzing door het Hof naar een ander hof van beroep voor aanstelling van een onderzoeksmagistraat - Beëindiging van het onderzoek - Verruimde minnelijke schikking - Regeling van de rechtspleging - Bevoegdheid van het Hof - Draagwijdte - Gevolg.....	
Hof van Cassatie 1 september 2021 (P.21.1078.F), www.juportal.be	57

Trefwoorden: Strafvuitoring – Strafvuitoringsrechtbank – Voorwaardelijke invrijheidstelling – Weigering – Justitie-assistent – Geen zwijgrecht van de veroordeelde – Vermoeden van onschuld – Art. 6.2 EVRM.....	57
Hof van Cassatie 1 februari 2022 (P.21.1190.N – P.21.1222.N), www.juportal.be met conclusie van advocaat-generaal De Smet	57
Trefwoorden: 1. Heropening van de rechtspleging - Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome - 04-11-1950 - Artt. 6.1 en 6.3.c.....	57
2. Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome - 04-11-1950 - Artt. 6.1 en 6.3.c – Recht op bijstand van een advocaat.....	57
Hof van Cassatie 31 maart 2022 (C.21.0196.N)), www.juportal.be	59
Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Provisioneel bedrag – Een in geld waardeerbare vordering?	59
2.5. GRONDWETTELIJK HOF	60
GwH 10 maart 2022 (33/2022), www.const-court.be	60
Trefwoorden: Publiek recht - Politie - Politieel informatiebeheer - Verwerking van persoonsgegevens - 1. Gevoelige gegevens - a. doeleinden van de verwerking van gezondheidsgegevens en van genetische gegevens - b. bewaringstermijn van de gegevens - c. waarborgen - d. recht op toegang tot de gegevens en rechtsmiddelen - 2. Koppeling van databanken - 3. Verwerking van gegevens betreffende personen die het voorwerp uitmaken van een bestuurlijke maatregel - 4. Bewaring en archivering van gegevens - 5. Verwittigen van het Controleorgaan in geval van aanmaak of wijzigingen betreffende een bijzondere gegevensbank - 6. Rechtstreekse toegang van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot de algemene nationale gegevensbank - 7. Advies van het Controleorgaan in geval van mededeling van gegevens aan openbare overheden	60
GwH 10 maart 2022 (36/2022), www.const-court.be	61
Trefwoorden: Strafrecht - Politie over het wegverkeer - Immobilisering van het voertuig als beveiligingsmaatregel - Verzoek van de eigenaar van het voertuig om een einde te maken aan de immobilisering - Weigering van het openbaar ministerie - Ontstentenis van een recht van hoger beroep	61
GwH 31 maart 2022 (52/2022), www.const-court.be	61
Trefwoorden: Strafrecht - Uittreksel uit het strafregister - Vermelding van een beslissing tot internering - Geen mogelijkheid tot herstel in eer en rechten	61
2.6. RAAD VAN STATE	62
Raad van State 11 januari 2022, NC 2022, afl. 2, 114-117.....	62
Trefwoorden: Schuldig verzuim – Materieel bestanddeel – Geen opzettelijke gewelddaad voor de Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders.....	62
2.7. HOVEN VAN BEROEP	62
A. CORRECTIONELE KAMERS	62
Gent 29 maart 2019, RW 2021-22, afl. 31, 1245-1246.	62
Trefwoorden: 1. Straf – Zwaarste straf – Criteria – Misdrijven die bestraft worden met eenzelfde maximumgevangenisstraf – Bepaling van de omvang van de bijkomende geldboete voor de beoordeling van de zwaarste straf – Geldboete die zoveel keer wordt toegepast als er slachtoffers zijn	62
2. Huisvesting – Vlaamse Wooncode – Terbeschikkingstelling van een woning die niet voldoet aan de woonkwaliteitsnormen – Verzwarende omstandigheid dat van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt – Bestrafing	62
3. Ontucht en prostitutie – Kamerverhuur met het oog op prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren – Bestrafing.....	62
Brussel 20 oktober 2021, JLMB 2022, afl. 10, 436-439.....	63
Trefwoorden: 1. Infraction – Viol – Consentement – Fragilité psychologique de la victime – Chantage affectif – Abus	63
2. Infraction – Viol – Viol en groupe – Consentement – Insistance des auteurs – Effet de groupe – Renonciation de la victime à s’opposer physiquement.	63

3. Infraction - Complicité et corréité – Viol – Assistance passive des auteurs	63
Luik 20 december 2021, <i>JLMB</i> 2022, afl. 10, 439-441.	64
Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Sexisme – Éléments constitutifs – Dol - Dol spécial.	64
2. Infractions diverses – Sexisme – Éléments constitutifs – Expression d'un mépris ou de propos tendant à considérer la femme comme inférieure ou réduite à sa dimension sexuelle – Gravité de l'atteinte à la dignité de la femme.	64
Luik 19 januari 2022, <i>JLMB</i> 2022, afl. 10, 441-444.	64
Trefwoorden: 1. Opposition – Tardiveté – Erreur de l'huissier – Force majeure.	64
2. Infraction - Complicité et corréité – Formes de participation active – Abstention de réaction ou de désapprobation – Simple approbation – Bénéfice tiré de la commission (non).	64
3. Infraction - Complicité et corréité – Formes de participation passive – Manifestation d'un désintérêt ou une approbation passive – Défaut de dénonciation (non)	64
Brussel 2 februari 2022, <i>NJW</i> 2022, afl. 457, 192-197.	65
Trefwoorden: Seksisme – Aanzettingsmisdrijf – Discriminatie bij aanbieden goederen en diensten ...	65
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.	65
Brussel 8 maart 2022, <i>JT</i> 2022, afl. 11, 175-177.	65
Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Kamer van inbeschuldigingstelling – Prejudiciële vraag aan Grondwettelijk Hof door de onderzoeksrechter – Gevolg.	65
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING.	65
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	65
A. CORRECTIONELE KAMERS	65
Corr. Henegouwen (afd. Doornik) 22 maart 2021, <i>JLMB</i> 2022, afl. 10, 444-445.	65
Trefwoorden: Presse - Délit de presse – Commentaire écrit diffusé sur internet – Appréciation de la qualité d'un repas – Compétence – Cour d'assises.	66
Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 9 juni 2021, <i>NC</i> 2022, afl. 2, 154-158.	66
Trefwoorden: Strafbare poging – Loutere voorbereidingshandelingen – Begin van uitvoering – Uitwendige handelingen – Poging gifmoord – Wet 7 juli 1875 – Toepassingsvoorwaarden.	66
Corr. Luik (afd. Luik) 10 november 2021, <i>JLMB</i> 2022, afl. 10, 445-449.	66
Trefwoorden: 1. Harcèlement – Relations politiques conflictuelles – Critère d'appréciation (oui).	66
2. Harcèlement – Relations politiques conflictuelles – Liberté du débat politique – Tolérance du débat politique.	66
3. Harcèlement – Relations politiques conflictuelles – Liberté du débat politique – Caractère absolu (non).	66
Corr. Luik (afd. Luik) 11 januari 2022, <i>JLMB</i> 2022, afl. 10, 450-452.	67
Trefwoorden: 1. Stupéfiants – Acte préparatoire – Notion – Acte en soi légal – Commission dans le cadre d'une organisation criminelle.	67
2. Stupéfiants – Acte préparatoire – Tentative – Dérogation (non).	67
B. RAADKAMER.	68
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	68
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	68
2.10. BUITENLANDSE RECHTSpraak	68
3. RECHTSLEER	68
3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	68
3.2. BOEKEN	68
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	68
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	68
3.3. BIJDAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN)	68
A. BIJDAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	68
B. BIJDAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	69

C. BIJDAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	69
D. BIJDAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	70
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDAGEN	70
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	71
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	71
3.5. VARIA	71

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht, *BS* 30 maart 2022.

Toelichting bij het wetsontwerp: Het seksueel strafrecht heeft een belangrijke plaats in het strafwetboek, dat dateert van 1867. Het wetboek is herhaaldelijk gewijzigd om rekening te houden met nieuwe vormen van criminaliteit en om de strafbare feiten aan te passen aan de maatschappelijke ontwikkelingen. Deze wijzigingen zijn fragmentarisch en inconsistent doorgevoerd. Door deze wijzigingen is het strafwetboek een tekst geworden die moeilijk te lezen en te begrijpen is.

Er is nood aan een modern seksueel strafrecht dat uiting geeft aan de hedendaagse normen. Zo kan er momenteel bijvoorbeeld enkel sprake zijn van aanranding van de eerbaarheid op een meerderjarige wanneer er sprake is van dwang of geweld, maar niet als er een gebrek aan toestemming is. Bij verschillende misdrijven is de definitie ontoereikend.

Het wetsontwerp bouwt voort op de werkzaamheden van de Commissie voor de hervorming van het strafrecht, die tijdens de vorige legislatuur is ingesteld om een nieuw wetboek van strafrecht op te stellen.

Het wetsontwerp introduceert een geactualiseerd seksueel strafrecht in het huidig wetboek van strafrecht, vooruitlopend op de hervorming van het volledige strafwetboek.

De belangrijkste kenmerken van de hervorming van het seksueel strafrecht zijn de volgende:

- Het opnemen van de seksuele misdrijven in een titel waarin alle misdrijven tegen de persoon worden samengebracht;
- Een nieuwe definitie van toestemming;
- Een uniforme leeftijd van seksuele meerderjarigheid;
- Harmonisering van de bepalingen inzake aanranding van de eerbaarheid, verkrachting, voyeurisme en de niet-consensuele verspreiding van seksuele beelden en opnamen;
- Misbruik van prostitutie van meerderjarigen;
- Harmonisering van strafmaten en verzwarende omstandigheden en factoren.

Hyperlink laatste verslag: <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/2141/55K2141017.pdf>

De concordantietabel werd op dezelfde dag gepubliceerd.

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- ALIE, M., e.a., « Chronique de législation pénale 2021/2 », *RDP* 2022, afl. 3, 197-264.

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsontwerp betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten, *Parl.St.* Kamer 2021-2022, 2572/001.

Toelichting: De wet is er voornamelijk op gericht weer een juridisch kader in te stellen dat voldoet aan de rechtspraak inzake bewaring van de “metagegevens” of “verkeers- en locatiegegevens door operatoren.

Naar aanleiding van het arrest “La Quadrature du Net”, gewezen door het Hof van Justitie van de Europese Unie op 6 oktober 2021 heeft het Belgische Grondwettelijk Hof immers de artikelen 2, b), 3 tot 11 en 14 van de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie nietig verklaard (arrest nr. 57/2021 van 22 april 2021), wat impliceert dat een veralgemeende en ongedifferentieerde bewaring van deze metadata te allen tijde niet meer is toegestaan voor operatoren voor rechtshandavingsdoeleinden.

In het arrest worden echter enkele alternatieven voorgesteld voor een algemene en ongedifferentieerde databewaring te allen tijde, zoals een gerichte dataretentie op geografische basis.

Deze pistes zijn gevolgd en ontwikkeld door de onderhavige wet.

Ten slotte beoogt dit wetsontwerp inderdaad ook te beantwoorden aan de legitieme maatschappelijke verwachtingen van een wereld die steeds meer digitaal wordt. Het is duidelijk dat in vele sectoren de elektronische transacties (e-commerce) de norm worden. Om bepaalde vormen van overtredingen die uitsluitend online worden gepleegd, te bestrijden, is het derhalve noodzakelijk dat de autoriteiten die zijn belast met de preventie, opsporing en vervolging van deze overtredingen, van de operatoren de gegevens kunnen verkrijgen die ze

in hun bezit hebben, in de mate die nodig is om hun respectieve opdrachten te vervullen.

Hyperlink: <https://www.dekamer.be/flwb/pdf/55/2572/55K2572001.pdf>

Wetsontwerp tot uitstel van de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de uitvoering van vrijheidsstraffen van drie jaar of minder, *Parl.St.* Kamer 2021-2022, 2645/001.

Toelichting: Dit wetsontwerp beoogt de inwerkingtreding van de bepalingen inzake de strafuitvoering voor vrijheidsstraffen van drie jaar of minder uit te stellen van 1 juni 2022 naar 1 september 2022 voor de veroordeelden met een totaal aan vrijheidsstraffen van meer dan twee jaar en naar uiterlijk 1 september 2023 voor de veroordeelden met een straftotaal van drie jaar of minder.

Er moet immers worden vastgesteld dat de datum van 1 juni 2022 niet haalbaar is. Er werd altijd rekening mee gehouden dat de inwerkingtreding van de wet externe rechtspositie voor straffen tot en met drie jaar minstens tijdelijk zou leiden tot een toename van het aantal gedetineerden in onze gevangenissen. Die te verwachten toename van de gevangenisbevolking in de huidige omstandigheden van overbevolking en zonder flankerende maatregelen zal echter talloze problemen veroorzaken en zou dan ook menselijk gezien onverantwoord zijn. Om deze reden wordt voorzien in een gefaseerde

inwerkingtreding die afgestemd is op de capaciteit die naar redelijke verwachting beschikbaar zal zijn op de respectievelijk data van inwerkingtreding en zal toelaten de impact op de totale gevangenispopulatie te beperken.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- VAN DROOGHENBROECK, S., “Chronique de la jurisprudence belge de la Cour européenne des droits de l’homme. 1er janvier 2021 – 1er janvier 2022 », *JT* 2022, afl. 14, 213-224.

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 10 februari 2022 (Alo Alo t. Slowakije), www.hudoc.echr.coe.int
--

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-215746>

Trefwoorden: Veroordeling migrantensmokkel op basis van niet onderzochte getuigenverklaringen

Samenvatting: Artikel 6 EVRM. De zaak betreft de veroordeling van een Syrisch staatsburger voor migrantensmokkel. Een belangrijk deel van het bewijs tegen hem was afkomstig van de migranten die hij had geholpen. Zij zijn alleen in het vooronderzoek gehoord, waarbij de klager niet aanwezig was en de klager op dat moment ook geen juridische bijstand had. Deze getuigen zijn later Slowakije uitgezet en dus afwezig bij het proces van de klager.

De klager doet een beroep op artikel 6 EVRM.

Het Hof oordeelt dat de klager de mogelijkheid is ontnomen om getuigen te horen of te laten horen wier bewijs belangrijk gewicht in de schaal legt voor zijn veroordeling, zonder gerechtvaardigde redenen. Hoewel de uitzetting van de migranten er in beginsel niet aan in de weg staat om hun verklaringen uit het vooronderzoek voor het bewijs te bezigen, waren er onvoldoende redenen voor hun afwezigheid bij het proces van de klager. De autoriteiten beschikten namelijk over hun adressen en identiteitsbewijzen, maar hadden geen gebruik gemaakt van middelen om hun verschijning te bewerkstelligen.

Bovendien was dit nadeel voor de verdediging onvoldoende gecompenseerd. Het feit dat de klager ervoor had gekozen om niet aanwezig te zijn bij de verhoren in het vooronderzoek, kan volgens het hof geenszins worden beschouwd als een impliciete volledige afstand van zijn recht om de getuigen te horen of te laten horen. De autoriteiten hadden ervoor moeten zorgen dat de klager, die vanaf het begin duidelijk had gemaakt dat hij problemen had met het begrijpen van juridische zaken, op de hoogte was gebracht van de gevolgen van het niet uitoefenen van zijn rechten.

Het Hof concludeert dat het proces tegen hem als geheel niet eerlijk is geweest. Artikel 6 EVRM is geschonden.

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-216376>

Trefwoorden: Recht op bijstand van een advocaat – Gerechtelijk onderzoek – Beklaagde is van zijn vrijheid beroofd – Verhoren door politie en onderzoeksrechter

Samenvatting: “In today’s Chamber judgment in the case of Tonkov v. Belgium (application no. 41115/14) the European Court of Human Rights held, unanimously, that there had been: a violation of Article 6 §§ 1 and 3 (c) (right to a fair trial/right to legal assistance) of the European Convention on Human Rights.

In this case, Mr Tonkov complained that he had been deprived of his right of access to a lawyer in the initial stages of the judicial investigation against him, and in particular during his police custody and during the hearings, interviews and other investigative measures. He was sentenced to life imprisonment in the criminal proceedings.

Emphasising the strictness of the scrutiny which it had to conduct in the absence of overriding reasons to justify restricting the right of access to a lawyer in criminal cases, and in line with the Grand Chamber judgment in *Beuze v. Belgium*, the Court held that the criminal proceedings in the case had been unfair as a whole. It had regard to the fact that the Assize Court had failed to consider Mr Tonkov’s submissions concerning the impact of the absence of a lawyer on the quality of the evidence submitted by the co-accused, on which the applicant’s conviction had been based to a decisive degree.”

Persbericht: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-7279272-9916340&filename=Judgment%20Tonkov%20v.%20Belgium%20-%20restrictions%20on%20access%20to%20a%20lawyer%20in%20the%20initial%20stages%20of%20criminal%20proceedings%20.pdf>

2.3. Hof van Justitie

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=E234191F8B9C9380D754885933672987?text=&docid=256247&pageIndex=0&doclang=NL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=4103368>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Mededinging – Postdiensten – Tariefsysteem dat is vastgesteld door een universele dienstverlener – Geldboete die is opgelegd door een nationale regelgevende instantie voor de postsector – Geldboete die is opgelegd door een nationale mededingingsautoriteit – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikel 50 – Beginsel ne bis in idem – Bestaan van een en hetzelfde strafbare feit – Artikel 52, lid 1 – Beperkingen die aan het beginsel ne bis in idem zijn gesteld – Cumulatie van vervolgingsmaatregelen en sancties – Voorwaarden – Nastreven van een doelstelling van algemeen belang – Evenredigheid

Samenvatting: het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Moet het beginsel ne bis in idem, zoals gewaarborgd door artikel 50 van het Handvest, aldus worden uitgelegd dat het niet eraan in de weg staat dat de bevoegde administratieve instantie van een lidstaat een boete wegens schending van het Europese mededingingsrecht oplegt in een situatie zoals in het hoofdgeding, waarin dezelfde rechtspersoon reeds definitief is vrijgesproken van een administratieve boete die hem op grond van dezelfde of vergelijkbare feiten was opgelegd door de nationale regelgevende instantie voor de postsector wegens een vermeende inbreuk op de postwetgeving, voor zover niet aan het criterium van eenheid van het beschermde rechtsgoed is voldaan omdat de onderhavige zaak betrekking heeft op twee verschillende inbreuken op twee verschillende wettelijke regelingen die onder twee verschillende rechtsgebieden vallen?

2) Moet het beginsel ne bis in idem, zoals gewaarborgd door artikel 50 van het Handvest, aldus worden uitgelegd dat het niet eraan in de weg staat dat de bevoegde administratieve instantie van een lidstaat een boete wegens schending van het Europese mededingingsrecht oplegt in een situatie zoals in het hoofdgeding, waarin dezelfde rechtspersoon reeds definitief is vrijgesproken van een administratieve boete die hem op grond van dezelfde of vergelijkbare feiten was opgelegd door de nationale regelgevende instantie voor de postsector wegens een vermeende inbreuk op de postwetgeving, omdat een beperking van het beginsel ne bis in idem zou worden gerechtvaardigd door het feit dat de mededingingswetgeving een aanvullende doelstelling van algemeen belang nastreeft, namelijk het veiligstellen en in stand houden van een systeem zonder verstoring van de mededinging op de interne markt, en niet verder gaat dan wat passend en noodzakelijk is om het legitieme doel van die wetgeving te bereiken, en/of om het recht op en de vrijheid van ondernemerschap van deze andere marktdeelnemers uit hoofde van artikel 16 van het Handvest te beschermen?”

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

Artikel 50 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, gelezen in samenhang met artikel 52, lid 1, ervan, moet aldus worden uitgelegd dat het er niet aan in de weg staat dat een rechtspersoon wordt bestraft met een geldboete wegens het begaan van een inbreuk op het mededingingsrecht van de Unie, wanneer ten aanzien van die persoon voor dezelfde feiten reeds een definitieve beslissing is gegeven na afloop van een procedure betreffende een inbreuk op een sectorregeling inzake de liberalisering van de betrokken markt, op voorwaarde dat er duidelijke en nauwkeurige regels bestaan op basis waarvan kan worden voorzien voor welk handelen en nalaten vervolgingsmaatregelen en sancties kunnen worden gecumuleerd, en de twee bevoegde instanties hun optreden onderling kunnen afstemmen, dat de beide procedures voldoende onderling zijn afgestemd en kort na elkaar hebben plaatsgevonden, en dat de opgelegde sancties in hun totaliteit beschouwd stroken met de ernst van de begane inbreuken.

Perscommuniqué: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2022-03/cp220049nl.pdf>

Cumulatie van vervolgingsmaatregelen en sancties van strafrechtelijke aard in het mededingingsrecht: het Hof verduidelijkt de door het Unierecht geboden bescherming tegen dubbele vervolging.

Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”) bepaalt dat „[n]iemand [...] opnieuw [wordt] berecht of gestraft in een strafrechtelijke procedure voor een strafbaar feit waarvoor hij in de Unie reeds onherroepelijk is vrijgesproken of veroordeeld overeenkomstig de wet”. Bij twee arresten van vandaag spreekt het Hof van Justitie zich uit over de omvang van de bescherming die wordt geboden door dit verbod op dubbele vervolging (ook het beginsel ne bis in idem genoemd) in het mededingingsrecht.

Zie ook: HvJ (Grote Kamer) 22 maart 2022 (C-151/20), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62020CJ0151&qid=1651668211737&from=NL>

Hof van Justitie 24 maart 2022 (C-245/20), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A62020CJ0245&qid=1648202526961>

Trefwoorden: Verwerkingen door gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken – Begrip – Ter beschikking stellen aan een journalist van uit een gerechtelijke procedure afkomstige stukken waarin persoonsgegevens zijn opgenomen - Prejudiciële verwijzing – Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens – Verordening (EU) 2016/679 – Competentie van de toezichthoudende autoriteit – Artikel 55, lid 3

Samenvatting: het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

“Moet artikel 55, derde lid, van [verordening 2016/679] zo worden uitgelegd dat onder ‘verwerkingen door gerechten bij de uitoefening van hun rechterlijke taken’ kan worden begrepen het bieden van inzage door een rechterlijke instantie in processtukken waarin persoonsgegevens zijn opgenomen, waarbij die inzage wordt verleend door kopieën van die processtukken aan een journalist ter beschikking te stellen, zoals in deze verwijzingsuitspraak beschreven?

– Is het voor de beantwoording van deze vraag van belang of door het uitoefenen van toezicht door de nationale toezichthoudende autoriteit op deze vorm van gegevensverwerking de onafhankelijke rechterlijke oordeelsvorming in concrete zaken wordt geraakt?

– Is het voor de beantwoording van deze vraag van belang dat de aard en het doel van de gegevensverwerking volgens de rechterlijke instantie is het informeren van een journalist om deze daardoor in de gelegenheid te stellen om beter verslag te doen van de openbare zitting in een gerechtelijke procedure en waarmee wordt beoogd het belang van openbaarheid en transparantie van rechtspraak te dienen?

– Is het voor de beantwoording van deze vraag van belang of de gegevensverwerking op een expliciete nationaalrechtelijke grondslag berust?”

Het Hof (Eerste kamer) verklaart voor recht:

Artikel 55, lid 3, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) moet aldus worden uitgelegd dat het tot de uitoefening door een gerecht van zijn „rechterlijke taken” in de zin van deze bepaling behoort om uit een gerechtelijke procedure afkomstige stukken waarin persoonsgegevens zijn opgenomen tijdelijk ter beschikking te stellen aan journalisten om hen in staat te stellen beter verslag te doen van het verloop van die procedure.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 5 april 2022 (C-140/20), www.curia.europa.eu
--

Hyperlink:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=257242&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=147275>

Trefwoorden: Dataretentie - Prejudiciële verwijzing – Verwerking van persoonsgegevens in de sector elektronische communicatie – Vertrouwelijkheid van communicaties – Aanbieders van elektronische-communicatiediensten – Algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens – Toegang tot bewaarde gegevens – Rechterlijke toetsing a posteriori – Richtlijn 2002/58/EG – Artikel 15, lid 1 – Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1 – Mogelijkheid voor een nationale rechter om de werking in de tijd te beperken van een ongeldigverklaring van met het Unierecht onverenigbare nationale wetgeving – Geen

Samenvatting: Het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Is een algemene/universele regeling inzake gegevensbewaring – zelfs met strikte beperkingen voor bewaring en toegang – op zich in strijd met de bepalingen van artikel 15 van richtlijn [2002/58], zoals uitgelegd in het licht van het Handvest?

2) Mag een nationale rechter bij de beoordeling van de vraag of een uit hoofde van richtlijn [2006/24] ten uitvoer gelegde nationale maatregel houdende een algemene regeling voor gegevensbewaring (met de nodige strenge controles op de bewaring van en/of de toegang tot die gegevens) onverenigbaar moet worden verklaard, en in het bijzonder bij de beoordeling van de evenredigheid van een dergelijke regeling, rekening houden met het feit dat gegevens door dienstverleners rechtmatig mogen worden bewaard voor hun eigen commerciële doeleinden en deze gegevens mogelijk anderszins dienen te worden bewaard om redenen van nationale veiligheid die niet onder de bepalingen van richtlijn [2002/58] vallen?

3) Welke criteria moet een nationale rechter hanteren om in het kader van de beoordeling van de verenigbaarheid van een nationale maatregel inzake de toegang tot bewaarde gegevens met het Unierecht, en in het bijzonder met het Handvest, na te gaan of in een dergelijke toegangsregeling de vereiste onafhankelijke voorafgaande toetsing is gewaarborgd zoals die in de rechtspraak van het Hof is gedefinieerd? Mag een nationale

rechter in dit verband bij die beoordeling rekening houden met het bestaan van een rechterlijke of onafhankelijke toetsing achteraf?

4) Is een nationale rechter hoe dan ook verplicht te verklaren dat een nationale maatregel onverenigbaar is met de bepalingen van artikel 15 van richtlijn [2002/58], indien de nationale maatregel in een algemene regeling inzake gegevensbewaring voorziet met het oog op de bestrijding van ernstige strafbare feiten en die rechter op grond van alle beschikbare bewijzen tot de slotsom is gekomen dat deze bewaring zowel essentieel als strikt noodzakelijk is voor de verwezenlijking van het doel van de bestrijding van ernstige strafbare feiten?

5) Indien een nationale rechter moet concluderen dat een nationale maatregel onverenigbaar is met de bepalingen van artikel 15 van richtlijn [2002/58], zoals uitgelegd in het licht van het Handvest, mag hij de werking in de tijd van zijn uitspraak dan beperken indien hij ervan overtuigd is dat het niet-beperken in de tijd van die beslissing zou leiden tot „chaos en schade aan het algemene belang” [overeenkomstig de benadering die bijvoorbeeld is gevolgd in *R (National Council for Civil Liberties) versus Secretary of State for Home Department en Secretary of State for Foreign Affairs* (2018) EWHC 975, punt 46]?

6) Mag een nationale rechter die wordt verzocht vast te stellen dat nationale wetgeving onverenigbaar is met artikel 15 van richtlijn [2002/58] en/of deze wetgeving buiten toepassing te laten en/of te verklaren dat de rechten van een justitiabele door de tenuitvoerlegging van die wetgeving zijn geschonden, hetzij in het kader van een procedure die is ingeleid om een vordering inzake de toelaatbaarheid van bewijsmateriaal in een strafprocedure te vergemakkelijken, hetzij anderszins, weigeren een dergelijk verzoek toe te wijzen met betrekking tot gegevens die worden bewaard krachtens een nationale regeling die is vastgesteld uit hoofde van de verplichting van artikel 288 VWEU om de bepalingen van een richtlijn getrouw om te zetten in het nationale recht, of mag hij de gevolgen in de tijd van zijn desbetreffende uitspraak beperken tot de periode na de ongeldigverklaring van richtlijn 2006/24 zoals [daartoe is beslist in het arrest van 8 april 2014, *Digital Rights Ireland* e.a. (C-293/12 en C-594/12, EU:C:2014:238)]?”

Het Hof (Grote kamer) verklaart voor recht:

1) Artikel 15, lid 1, van richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie), zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009, gelezen in het licht van de artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen wettelijke maatregelen die met het oog op de bestrijding van zware criminaliteit en de voorkoming van ernstige bedreigingen van de openbare veiligheid preventief voorzien in een algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens. Artikel 15, lid 1, gelezen in het licht van de artikelen 7, 8 en 11 en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten, verzet zich daarentegen niet tegen wettelijke maatregelen die met het oog op de bestrijding van zware criminaliteit en de voorkoming van ernstige bedreigingen van de openbare veiligheid voorzien in:

- een gerichte bewaring van verkeers- en locatiegegevens, die op basis van objectieve en niet-discriminatoire factoren wordt afgebakend aan de hand van categorieën betrokken personen of aan de hand van een geografisch criterium, voor een periode die niet langer is dan strikt noodzakelijk, maar die kan worden verlengd;
- een algemene en ongedifferentieerde bewaring van de IP-adressen die zijn toegewezen aan de bron van een verbinding, voor een periode die niet langer is dan strikt noodzakelijk;
- een algemene en ongedifferentieerde bewaring van de gegevens inzake de burgerlijke identiteit van de gebruikers van elektronische-communicatiemiddelen;
- de mogelijkheid om via een aan effectieve rechterlijke toetsing onderworpen beslissing van de bevoegde autoriteit aan aanbieders van elektronische-communicatiediensten een bevel op te leggen tot spoedbewaring van de in hun handen zijnde verkeers- en locatiegegevens gedurende een bepaalde periode,

mits die maatregelen, door het gebruik van duidelijke en nauwkeurige regels, verzekeren dat de betrokken gegevens slechts worden bewaard indien aan de daarvoor geldende materiële en procedurele voorwaarden wordt voldaan, en dat de betrokken personen beschikken over effectieve waarborgen tegen het risico van misbruik.

2) Artikel 15, lid 1, van richtlijn 2002/58, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136, gelezen in het licht van de artikelen 7, 8, 11 en artikel 52, lid 1, van het Handvest van de grondrechten, moet aldus worden uitgelegd dat het zich verzet tegen nationale wetgeving op grond waarvan de gecentraliseerde behandeling van verzoeken om toegang tot door aanbieders van elektronische-communicatiediensten bewaarde gegevens die de politie doet tijdens het onderzoek naar en de vervolging van ernstige strafbare feiten, is opgedragen aan een politiefunctionaris, bijgestaan door een binnen de politie opgerichte eenheid die een zekere mate van autonomie heeft bij de uitvoering van haar taak en waarvan de beslissingen later door een rechter kunnen worden getoetst.

3) Het Unierecht moet aldus worden uitgelegd dat het zich ertegen verzet dat een nationale rechter de werking in de tijd beperkt van de ongeldigverklaring van nationale wetgeving die aanbieders van elektronische-communicatiediensten een algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens oplegt, die hij op grond van het nationale recht dient uit te spreken wegens de onverenigbaarheid van die wetgeving met artikel 15, lid 1, van richtlijn 2002/58, zoals gewijzigd bij richtlijn 2009/136, gelezen in het licht van het Handvest van de grondrechten. De toelaatbaarheid van de via die bewaring verkregen bewijzen is een kwestie die overeenkomstig het beginsel van de procedurele autonomie van de lidstaten onder het nationale recht valt, op voorwaarde dat met name de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid worden geëerbiedigd.

Perscommuniqué: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2022-04/cp220058nl.pdf>

Het Hof bevestigt dat het Unierecht zich verzet tegen algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens over elektronische communicatie ter bestrijding van ernstige strafbare feiten

Een nationale rechter kan de werking van een ongeldigverklaring van nationale wetgeving die een dergelijke bewaring voorschrijft, niet beperken in de tijd.

Het Hof verwierpt het betoog dat zeer zware criminaliteit kan worden gelijkgesteld met een bedreiging voor de nationale veiligheid die reëel en actueel of voorzienbaar is en die gedurende een bepaalde tijd kan rechtvaardigen dat een maatregel wordt genomen om verkeers- en locatiegegevens algemeen en ongedifferentieerd te bewaren. Een dergelijke bedreiging verschilt immers door haar aard, haar ernst en het bijzondere karakter van de omstandigheden waarin zij zich voordoet, van het algemene, permanente risico dat – zelfs ernstige – spanningen of wanordelijkheden optreden die de openbare veiligheid ondermijnen of dat ernstige strafbare feiten worden gepleegd.

In de tweede plaats oordeelt het Hof in de lijn van zijn eerdere rechtspraak dat het Unierecht zich daarentegen niet verzet tegen wettelijke maatregelen die, onder de in zijn arrest genoemde voorwaarden, ter bestrijding van zware criminaliteit en ter voorkoming van ernstige bedreigingen van de openbare veiligheid voorzien in:

- een gerichte bewaring van verkeers- en locatiegegevens, op basis van categorieën betrokken personen of van een geografisch criterium;
- een algemene en ongedifferentieerde bewaring van de IP-adressen die zijn toegewezen aan de bron van een verbinding;
- een algemene en ongedifferentieerde bewaring van de gegevens inzake de burgerlijke identiteit van de gebruikers van elektronische communicatiemiddelen;
- een spoedbewaring (quick freeze) van de verkeers- en locatiegegevens waarover aanbieders van elektronische communicatiediensten beschikken.

Het Hof verstrekt een aantal toelichtingen bij deze verschillende categorieën maatregelen.

Het Hof herinnert er nog aan dat de toelaatbaarheid van de via die bewaring verkregen bewijzen een kwestie is die overeenkomstig het beginsel van de procedurele autonomie van de lidstaten onder het nationale recht valt, op voorwaarde dat met name de beginselen van gelijkwaardigheid en doeltreffendheid worden geëerbiedigd.

Hof van Justitie 26 april 2022 (C-150/21), www.curia.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62021CJ0150&qid=1651668211737&from=NL>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Justitiële samenwerking in strafzaken – Wederzijdse erkenning – Kaderbesluit 2005/214/JBZ – Tenuitvoerlegging van geldboeten – Artikel 1, onder a), ii) – Beslissing van een administratieve autoriteit waarbij een geldboete wordt opgelegd – Beslissing waartegen beroep kan worden ingesteld bij een openbaar aanklager die onderworpen is aan de instructies van de minister van Justitie – Later beroep bij een met name in strafzaken bevoegde rechter

Samenvatting: het Hof werd verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

„1) Voldoet een beslissing tot oplegging van een geldelijke sanctie die is gegeven door de Nederlandse centrale bestuurlijke autoriteit die is aangewezen op grond van artikel 2 van kaderbesluit [2005/214], waartegen beroep kan worden ingesteld bij het Openbaar Ministerie, dat organisatorisch ressorteert onder het Ministerie van Justitie, aan de criteria van een beslissing waartegen beroep kan worden ingesteld ,bij een in strafzaken bevoegde rechter’ in de zin van artikel 1, onder a), ii), van dit kaderbesluit?

2) Kan aan het criterium dat tegen een beslissing waarbij een geldelijke sanctie wordt opgelegd, beroep openstaat bij een ,in strafzaken bevoegde rechter’, geacht worden te zijn voldaan wanneer een beroep bij de kantonrechter pas in een later stadium van de procedure mogelijk is, te weten nadat het beroep is afgewezen door de openbare aanklager, en bovendien in bepaalde gevallen de betaling van een vergoeding meebrengt die overeenkomt met de opgelegde sanctie?”

Het Hof verklaart voor recht:

Artikel 1, onder a), ii), van kaderbesluit 2005/214/JBZ van de Raad van 24 februari 2005 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op geldelijke sancties, zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009, moet aldus worden uitgelegd dat een beslissing van een andere autoriteit van de beslissingsstaat dan een rechter waarbij aan een natuurlijk persoon onherroepelijk een geldelijke sanctie wordt opgelegd voor het plegen van een naar het recht van die lidstaat strafbaar feit, een „beslissing” in de zin van die bepaling is wanneer de regeling van deze lidstaat bepaalt dat het beroep tegen die beslissing eerst wordt onderzocht door een onder het hiërarchieke gezag van de minister van Justitie staande openbaar aanklager en de betrokkene zich vervolgens tot een met name in strafzaken bevoegde rechter kan wenden indien die openbare aanklager zijn beroep verwerpt, op voorwaarde dat de toegang tot die rechter niet afhankelijk is van voorwaarden die deze toegang onmogelijk of uitermate moeilijk maken.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 23 juni 2020 (P.20.0147.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.4/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Hoger beroep - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Grievenformulier - Grief over de strafmaat - Vermelding ‘volgberoep’ – Draagwijdte

2. Hoger beroep - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Strafverzwaring – Gevolg

Samenvatting: 1. Wanneer het openbaar ministerie in zijn grievenformulier aangeeft dat het hoger beroep instelt tegen de aan een beklaagde opgelegde straf, stelt het een zelfstandig

hoger beroep in met betrekking tot de strafmaat, ook wanneer dit onder de rubriek 'volgberoep' wordt vermeld.

2. Het feit dat het openbaar ministerie, dat hoger beroep heeft ingesteld tegen de beslissing over de strafmaat, ter rechtszitting in hoger beroep geen strafverzwaring vraagt, belet de appelrechter niet om ingevolge dat hoger beroep aan de beklaagde een zwaardere straf op te leggen dan het beroepen vonnis (1). (1) Cass. 20 november 2018, AR P.18.0818.N, AC 2018, nr. 650.

Hof van Cassatie 5 mei 2021 (P.21.0042.F), [www.juportal.be](https://juportal.be)

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210505.2F.5/FR?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Strafrechtelijke verantwoordelijkheid – Delegatie van bevoegdheden – Valsheid in de jaarrekening – Gebruik van valse jaarrekening

Samenvatting: De delegatie van bevoegdheden als 'grond van niet-toerekenbaarheid' (une cause de non-imputabilité) van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid bij misdrijven die materieel niet door de delegerende zijn gepleegd, heeft slechts zijn juridische uitwerking bij misdrijven die uit onachtzaamheid zijn gepleegd.

De onderneming die niet op enigerlei wijze deelnam aan het misdrijf en die aantoont dat zij haar bevoegdheden delegerde aan een 'persoon' die beschikt over de vereiste bekwaamheid, gezag en middelen, is niet strafrechtelijk verantwoordelijk.

De delegatie van bevoegdheden mag niet bij wet verboden zijn en het is aan de delegerende om het bewijs te leveren van een geldige delegatie van bevoegdheden aan een derde van wie hij aanvoert dat die bepaalde verplichtingen op zich diende te nemen.

Met noot: WAETERINCKX, P., "Delegatie van bevoegdheden ter beheersing van het strafrechtelijk risico. Heeft een delegatie van bevoegdheden een 'juridische roeping' bij opzettelijk gepleegde misdrijven?", NC 2022, afl. 1, 46-53.

Hof van Cassatie 28 september 2021 (P.21.0653.N), [www.juportal.be](https://juportal.be)

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.11/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Veroordeling met uitstel van tenuitvoerlegging – Weigering – Verwijzing naar strafregisteruittreksel – Voeging eensluidend verklaard afschrift is niet vereist tenzij de juistheid wordt betwist

2. Art. 6.1 EVRM – Redelijke termijn – Beoordeling

Samenvatting: 1. Artikel 600 Wetboek van Strafvordering noch artikel 8 Probatiwewet noch enige andere wetsbepaling verzetten zich ertegen dat de rechter uitstel van tenuitvoerlegging weigert op grond van een op het strafregisteruittreksel vermelde veroordeling; tenzij de juistheid van die vermelding bij conclusie wordt betwist, vereist die beslissing niet de voeging van een eensluidend verklaard afschrift van de veroordelende beslissing met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft.

2. Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de redelijke termijn waarbinnen over een tegen een beklaagde ingestelde strafvervolgning overeenkomstig artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist, is overschreden (1); bij de beoordeling houdt de rechter rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde, de houding van de met opsporing, vervolging en berechting belaste overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklaagde (2); het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (3); de marginale toets die het middel van het Hof vraagt over het oordeel door de rechter betreffende het al dan niet overschreden zijn van de redelijke termijn is enkel mogelijk op grond van feitelijke gegevens die de rechterlijke beslissing bevat of die blijken uit andere stukken waarop het Hof vermag acht te slaan. (1) Cass. 25 maart 2014, AR P.13.1855.N, AC 2014, nr. 239; Cass. 14 februari 2001, AR P.00.1350.N, AC 2001, nr. 91. (2) Cass. 15 juni 2021, AR P.21.0252.N, AC 2021, nr. 442; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1161.N, AC 2021, nr. 215; Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0620.N; AC 2020, nr. 647; Cass. 28 september 2016, AR P.16.0307.F, AC 2016, nr. 529 (met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE in Pas. 2016, nr. 529), RABG 2017, 563 noot C. VAN DE HEYNING; Cass. 13 september 2016, AR P.16.0403.N, AC 2016, nr. 485; Cass. 25 maart 2014, AR P.12.1890.N, AC 2014, nr. 237; Cass. 18 oktober 2011, AR P.11.0442.N, AC 2011, nr. 552. Zie ook J. HUYSMANS, Legitieme verdediging, Intersentia, 2017, 55-59; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel& Svacina, 2019, 745-747; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, I, 51-66. (3) Cass. 14 december 2010, AR P.10.0671.N, AC 2010, nr. 741; Cass. 26 september 2006, AR P.06.0604.N, AC 2006, nr. 439; Cass. 17 mei 2000, AR P.00.0275.F, AC 2000, nr. 302. Zie J. MEESE, "Redelijke termijn in strafzaken", in Comm. Sr. 2012, 7; R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 949; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2014, 807-808; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, I, 54.

Met noot: HOET, P., "Een uittreksel uit het strafregister tot bewijs van een eerdere veroordeling: voldoende om uitstel van de tenuitvoerlegging van de straf te weigeren", *T.Strafr.* 2022, afl. 1, 53-56.

Hof van Cassatie 21 december 2021 (P.21.0858.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Afstand van ingesteld hoger beroep of het ingesteld hoger beroep beperken

2. Straf – Straftoemeting – Doelstelling – Voorkomen van recidive

3. Uitspraak – Motivering – Schuld – Mede steunen op feitelijke gegevens, die als een misdrijf kunnen worden omschreven

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 206, zesde alinea, Wetboek van Strafvordering kunnen de partijen in het geding ook op de rechtszitting afstand doen van het ingesteld hoger beroep of het ingesteld hoger beroep beperken; afstand van een rechtsmiddel vereist een ondubbelzinnige wilsuiting van degene die het heeft ingesteld; uit het enkele feit dat het openbaar ministerie in het door artikel 204 Wetboek van Strafvordering bedoelde verzoekschrift of grievenformulier heeft aangegeven een hervorming te beogen van de beroepen beslissing op het vlak van de straf en de magistraat van het openbaar ministerie bij het appelgerecht op de openbare rechtszitting de bevestiging heeft gevorderd van het beroepen vonnis met inbegrip van de opgelegde straf, kan niet worden afgeleid dat het openbaar ministerie afstand heeft gedaan van zijn hoger beroep (1). (1) Zie concl. OM.

2. Het voorkomen van recidive is een van de mogelijke doelstellingen van de straftoemeting; geen enkele verdrags- of wetsbepaling verzet zich ertegen dat de rechter bij het bepalen van een gepaste straf rekening houdt met de impact van die bestraffing op toekomstig gedrag van de veroordeelde en de mate waarin dit aanzet tot het zich onthouden van toekomstig strafbaar gedrag (1). (1) Zie concl. OM.

3. De rechter mag de schuldigverklaring van een beklaagde aan het hem ten laste gelegde feit mede steunen op feitelijke gegevens, die als een misdrijf kunnen worden omschreven, waarvoor de beklaagde niet wordt vervolgd, voor zover de rechter de beklaagde niet schuldig verklaart aan die niet vervolgte feiten en bijgevolg het vermoeden van onschuld niet miskent; niets belet de rechter dan ook bij de schuldbeoordeling betreffende de bij hem aanhangige feiten gedragingen te betrekken van de beklaagde die dateren van na die feiten voor zover de rechter zich niet uitspreekt over de schuld van de beklaagde aan die feiten (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1490.N), onuitgeg.

Hyperlink:

Trefwoorden: Hoger beroep – Saisine appelgerecht – Verklaring hoger beroep – Grievenformulier

Samenvatting: De saisine van het appelgerecht wordt in de eerste plaats bepaald door de overeenkomstig artikel 203 Wetboek van Strafvordering afgelegde verklaring van hoger beroep. Die saisine wordt vervolgens verder bepaald door de in het overeenkomstig artikel 204 Wetboek van Strafvordering in te dienen grievenformulier of grievenverzoekschrift vermelde grieven.

Uit de regel dat de verklaring van hoger beroep samen moet worden gelezen met de in het grievenformulier of grievenverzoekschrift aangevoerde grieven kan niet worden afgeleid dat de uit de verklaring van hoger beroep voortvloeiende afbakening van de saisine van het appelgerecht ongedaan zou kunnen worden gemaakt door het aanvoeren van grieven die buiten de met die verklaring aangevochten beschikkingen vallen.

Deze regeling volgt uit de samenlezing van deze wetsbepalingen en de wetsgeschiedenis van artikel 204 Wetboek van Strafvordering. Anders oordelen zou aan de verklaring van hoger beroep elke zin ontnemen. De regeling getuigt dan ook niet van een overdreven formalisme die het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op toegang tot de rechter miskent.

Hof van Cassatie 15 februari 2022 (P.21.1418.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220215.2N.13/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechten van de verdediging – Verzoek om horen van getuige à charge – Beoordeling rechter

Samenvatting: Indien de rechter oordeelt bij de schuldvraag geen rekening te zullen houden met een tijdens het vooronderzoek afgelegde belastende getuigenverklaring, bestaat niet langer de noodzaak die getuige te horen op de rechtszitting onder eed en dient de rechter bijgevolg het niet-horen van die getuige à charge niet te verantwoorden in het licht van de criteria van het voorhanden zijn van de ernstige redenen voor het niet-horen van de getuige, het doorslaggevend karakter van de verklaring van de getuige à charge en het voorhanden zijn van compenserende factoren.

Hof van Cassatie 22 februari 2022 (P.21.1267.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220222.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Art. 6.3.a EVRM – Recht om ingelicht te worden van de aard en de redenen van de tegen hem ingestelde beschuldiging – Rechtstreekse dagvaarding

2. Rechtstreekse dagvaarding – Inhoud

3. Douanestrafrecht – AWDA – Accijnswet – Strafbepalingen – Doel

4. Straf – Geldboete met vervangende gevangenisstraf – Artt. 40 en 41 Sw. – Geen keuzemogelijkheid

5. Straf – Geldboete zonder vervangende gevangenisstraf – Geen zwaardere straf dan een geldboete mét vervangende gevangenisstraf

Samenvatting: 1. Artikel 6.3.a EVRM bepaalt dat eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, het recht heeft onverwijld, in een taal die hij verstaat en in bijzonderheden, op de hoogte te worden gesteld van de aard en de redenen van de tegen hem ingestelde beschuldiging en deze bepaling bedoelt met “de redenen” de telastgelegde strafbare feiten en met “de aard” de juridische kwalificatie van die feiten en geen enkele verdrags- of wetsbepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel onderwerpt de wijze waarop de vervolgte partij op de hoogte moet worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging aan enig bijzonder vormvereiste, zodat een rechtstreekse dagvaarding een beklaagde niet tot in de details moet inlichten over de redenen van een tegen hem ingebrachte beschuldiging noch vereist is dat die dagvaarding per beklaagde een beschrijving bevat van de concrete feitelijke gedragingen waarop elke tegen hem uitgebrachte telastlegging steunt (1). (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET, AC 202, nr. 736.

2. Een rechtstreekse dagvaarding moet niet aan de hand van een bijzondere beschrijving van de aard en de redenen van de beschuldiging of op enige andere wijze vermelden waarom een beklaagde wordt vervolgd voor een feit dat hem niet is verweten in een tijdens het strafonderzoek opgesteld proces-verbaal en dat het proces-verbaal is opgesteld door de douane- en accijnsadministratie in het kader van een onderzoek naar inbreuken inzake douane en accijnzen, waarover die administratie de strafvordering uitoefent behoudens voor wat betreft de gevangenisstraf, dat het proces-verbaal bijzondere bewijswaarde geniet en dat de rechtstreekse dagvaarding of de veroordelende beslissing een verwijzing bevat naar vaststellingen opgenomen in dat proces-verbaal, doet daaraan geen afbreuk aangezien het niet dat proces-verbaal, maar wel de rechtstreekse dagvaarding is die de strafvordering voor de strafrechter aanhangig maakt en die zodoende de beschuldiging tegen de beklaagde bevat; de door de administratie in de loop van het onderzoek opgestelde processen-verbaal betreffen in dat verband enkel stukken van het strafdossier die de beklaagde, naast andere hem ter beschikking staande gegevens, kennis kunnen verschaffen van wat hem ten laste is gelegd en waarop hij zich in de loop van het proces kan verdedigen, zodat de inhoud van die processen-verbaal de navolgende strafvordering van de administratie dan ook niet beperkt; vereist is enkel dat de beklaagde met de informatie die hij met de dagvaarding verneemt en de overige gegevens waarover hij redelijkerwijze kan beschikken, in het bijzonder de stukken van het strafdossier, voldoende informatie heeft om zich naar behoren te kunnen verdedigen tegen de beschuldiging en de rechter oordeelt onaantastbaar of de beklaagde over die informatie beschikt waarbij het Hof nagaat of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET, AC 202, nr. 736.

3. De strafbepalingen vervat in de bepalingen van de artikelen 45 en 48 Accijnswet en 220, 221 en 281/2 AWDA maken deel uit van het bijzonder douanestrafrecht, waarmee de wetgever via een eigen systeem voor strafrechtelijke opsporing en vervolging de omvang en de frequentie van de fraude wil bestrijden in een bijzonder technische en vaak grensoverschrijdende materie die mede grotendeels door een uitgebreide Europese regelgeving wordt beheerst, waarbij de bestraffing van de inbreuken op de douane- en accijnswetgeving vaak bemoeilijkt wordt door het hoge aantal personen dat bij de handel is

betrokken en door de mobiliteit van de goederen waarop de rechten zijn verschuldigd; deze inbreuken worden voornamelijk gepleegd wegens de enorme winsten die ermee kunnen worden gerealiseerd, dit ten nadele van verschillende overheden en om die redenen, en in het bijzonder om dit type criminaliteit te ontraden, bestraft de wetgever douane- en accijnsmisdriven met geldboeten die zeer zwaar kunnen zijn omdat zij worden berekend op grond van de douanerechten of accijnzen die de daders ontduiken of wilden ontduiken en het ontradend effect van de geldboeten kan enkel uitwerking krijgen wanneer voor het berekenen van die geldboeten niet alleen de gerealiseerde winst, maar ook de verhoopte winst in rekening wordt gebracht en ook artikel 42 DWU bepaalt dat de sancties die door de lidstaten worden vastgesteld voor het niet naleven van de douanewetgeving effectief, proportioneel en afschrikkend moeten zijn; dat geldboeten inzake douane en accijnzen de financiële draagkracht van de veroordeelde redelijkerwijze overstijgen, houdt niet in dat die misdrijven op een onevenredige of een discriminerende wijze worden bestraft, ook niet wanneer zij de door de daders verhoopte winst niet hebben opgeleverd omdat zij tijdig zijn ontdekt en de omstandigheid dat de door een beklaagde gepleegde feiten zo ernstig zijn dat de geldboete redelijkerwijze niet kan worden herleid tot een bedrag dat de beklaagde wel zal kunnen betalen omdat een dergelijk bedrag in generlei verhouding staat tot de feiten, leidt er evenmin toe dat de rechter die beklaagde geen of maar een beperkte hoofdgevangenisstraf kan opleggen, zodat binnen de voormelde perken de rechter onaantastbaar de sanctie vaststelt die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuk en de persoonlijkheid van de dader waarbij het Hof nagaat of uit de vaststellingen en redenen van de bestreden beslissing niet blijkt dat er werd geoordeeld met schending van die verdragsbepalingen.

4. Uit de bepalingen van de artikelen 40 en 41 Strafwetboek volgt dat de veroordeelde niet de keuze heeft om de geldboete niet te betalen en in de plaats daarvan de vervangende gevangenisstraf te ondergaan (1). (1) G. MARLIER G en J. DE METS, “De vervangende gevangenisstraf: ook bij een geldboete met uitstel”, noot onder Gent 28 oktober 2018, T.Strafr. 2019/4, p. 222-225 (p. 223); P. ARNOU, “De vervangende straf” in Strafrecht als roeping: liber Amicorum Lieven Dupont, F. Verbruggen, R. Verstraeten, D. Van Daele en B. Spriet (eds.), Universitaire Pers Leuven, 2005, 265-285 (nr. 43).

5. De appelrechter die de beklaagde veroordeelt tot een geldboete, maar geen vervangende gevangenisstraf uitspreekt indien die geldboete niet tijdig wordt betaald, legt aan de beklaagde geen zwaardere straf op dan de eerste rechter die deze vervangende gevangenisstraf wel aan de beklaagde heeft opgelegd.

Hof van Cassatie 1 maart 2022 (P.21.0658.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.9/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Art. 6.3.d EVRM - Getuigen à décharge - Niet onbeperkt – Criteria

2. Meineed – Eed bij boedelbeschrijving

Samenvatting: 1. Volgens artikel 6.3.d EVRM, dat bijzondere toepassingsmodaliteiten bevat van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces, heeft eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd ook het recht getuigen à décharge te ondervragen of te doen ondervragen; die bepalingen kennen aan een beklaagde evenwel geen absoluut of onbeperkt recht toe om getuigen à décharge op de rechtszitting als getuige te horen; het komt aan de beklaagde toe aan te tonen en te motiveren dat het horen van een getuige à décharge noodzakelijk is voor de waarheidsvinding; het staat dan aan de rechter om daarover te oordelen, waarbij hij erover dient te waken dat het recht van de beklaagde op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd niet in het gedrang wordt gebracht; de rechter is evenwel niet ertoe gehouden bij de afwijzing van het verzoek tot het horen van getuigen à décharge op de rechtszitting de door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bepaalde criteria betreffende het horen van getuigen à charge te betrekken (1); de rechter moet zijn beslissing over het al dan niet horen van de getuigen à décharge steunen op concrete omstandigheden die hij aanwijst; die concrete omstandigheden kunnen betrekking hebben op de betrouwbaarheid van de door de getuige af te leggen verklaring, rekening houdend met het tijdsverloop sinds de feiten, alsook op het belang of de relevantie die een verklaring van die getuige kan hebben in het licht van het ten laste gelegde misdrijf (2). (1) Over de criteria ter beoordeling van een verzoek tot het horen van een getuige à charge zie Cass. 4 mei 2021, P.21.0081.N, AC 2021, nr. 321; Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, AC 2021, nr. 298; Cass. 23 maart 2021, AR P.20.1125.N, AC 2021, nr. 213; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0486.N, AC 2020, nr. 508; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; Cass. 20 september 2017, AR P.17.0428.F, AC nr. 488; Cass. 2 mei 2017, AR P.17.0290.N, AC 2017, nr. 303, T. Strafr. 2017, 224; Cass. 14 maart 2017, AR P.16.1152.N, AC 2017, nr. 181, T. Strafr. 2017, 210; Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER en EHRM 15 december 2011, Al-Khawaja en Tahery t/Verenigd Koninkrijk, EHRM 15 december 2015, Schatschaschwili t/Duitsland EHRM 14 juni 2016, Riahi t/België, §27, RDP 2017, 604 noot C. MACQ, NC 2017, 141 noot P. TERSAGO en RABG 2017, 509 noot B. DE SMET; EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, www.echr.coe.int Zie ook D. DE WOLF, “Het recht op horen van getuigen (à charge) na het arrest Al-Khawaja en Tahery van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens”, in Strafrecht in breed spectrum, Die Keure, 2014, 25-58; O. MICHIELS en P. KNAEPEN, “Les déclarations non vérifiées de témoins au regard du procès équitable”, J.T. 2016, 485-490; A. BLOCH, “Het horen van getuigen ter rechtszitting als voorwaarde voor een eerlijk proces”, T. Strafr. 2017, 286-307; C. VAN DE HEYNING, “Het getuigenverhoor na de zaak Riahi: het Hof van Cassatie zoekt zijn weg”, T. Strafr. 2017, 227-229; S. BERNEMAN, “De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!”, T. Strafr. 2019, 286-290; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 776-779; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403. (2) Cass. 21 december 2021, AR P.21.0055.N, AC 2021, nr. 816; Cass. 9 maart 2021, AR P.20.1104.N, AC 2021, nr. 166; Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15; Cass. 26 februari 2019, AR P.18.1028.N, AC 2019, nr. 117, T. Strafr. 2019, 296 noot S. BERNEMAN; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0410.N, AC 2017, nr. 662; EHRM 18 december 2018, Murtazaliyeva t/Rusland, §158 en EHRM 19 januari 2021, Keskin t/Nederland, §42-43, www.echr.coe.int, T. Strafr. 2019; 280 noot S. BERNEMAN. Zie S. BERNEMAN, “De advocaat, de terrorist en de getuige à décharge: een explosief trio!”, T. Strafr. 2019, 286-290; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en

Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Oud-Turnhout, GompelSvacina, 2019, 781-782; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1400-1403.

2. Uit de artikelen 1175 en 1183, 11° Gerechtelijk Wetboek volgt dat de eed bij de boedelbeschrijving wettig wordt afgelegd wanneer de geïnventariseerde goederen en gegevens en de afgelegde verklaringen van de bij de boedelbeschrijving betrokken partijen op een definitieve wijze werden vastgelegd in het door de notaris opgestelde proces-verbaal, ook al is dit niet het eindproces-verbaal van de boedelbeschrijving; de loutere omstandigheid dat de bij de boedelbeschrijving betrokken partijen, of sommigen onder hen, een voorbehoud hebben geformuleerd of de notaris hebben verzocht om verdere informatie op te vragen bij de bank, belet de notaris niet de boedelbeschrijving definitief af te sluiten (1). (1) Cass. 14 oktober 2003, AR P.03.0548.N, AC 2003, nr. 497, RW 2003-04, 1265 noot M. TRAEST. Zie S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 8-16 en 35-37.

De loutere omstandigheid dat de notaris heeft nagelaten de partijen te waarschuwen zoals voorgeschreven door artikel 1183, 10°, Gerechtelijk Wetboek en hiervan in het proces-verbaal van boedelbeschrijving melding te maken, staat een schuldigverklaring aan meineed bij een boedelbeschrijving niet in de weg (1). (1) Cass. 6 september 2006, AR P.06.0501.F, AC 2016, nr. 393, T. Strafr. 2007, 103; Cass. 7 april 1992, AC 1991-92, nr. 424, RW 1992-93, 460. Zie S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 12, 15, 38-40.

Het misdrijf van het afleggen van een valse eed bij een boedelbeschrijving, zoals bedoeld in artikel 226, tweede lid, Strafwetboek vereist het bestaan van een boedelbeschrijving met als doel de vaststelling van de inhoud van een nalatenschap, een gemeenschap of een onverdeeldheid; het is voor de strafbaarheid van de valse eed echter niet vereist dat alle bij artikel 1183 Gerechtelijk Wetboek bepaalde vormvereisten zijn vervuld, aangezien deze niet op straffe van nietigheid zijn voorgeschreven.

Wanneer de boedelbeschrijving de omvang van het gemeenschappelijk vermogen beoogt vast te stellen met het oog op de vereffening-verdeling van het huwelijksstelsel, zijn de partijen gehouden alle goederen aan te geven die een invloed kunnen hebben op de samenstelling van het gemeenschappelijk vermogen; aangezien de boedelbeschrijving van het gemeenschappelijk vermogen van een huwelijksvermogenstelsel ertoe strekt uit te maken wat respectievelijk tot het gemeenschappelijk en tot het eigen vermogen behoort, zijn de echtgenoten verplicht alles aan te geven wat van deze vermogens deel uitmaakt, zodat de niet-aangifte van een deel ervan een strafbare valsheid kan opleveren (1). (1) Zie alg. S. VAN OVERBEKE, "Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving", Comm. Sr. 2018, 63p.

Hof van Cassatie 1 maart 2022 (P.21.1354.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.3/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Opsporingsonderzoek - Bijzondere onderzoeksmethoden - Proactieve recherche

Samenvatting: De in artikel 28bis, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering vastgelegde regel dat het opsporingsonderzoek wordt gevoerd onder de leiding en het gezag van de bevoegde procureur des Konings belet niet dat overeenkomstig de artikelen 28bis, § 1, tweede lid, en 28ter, § 3, Wetboek van Strafvordering en artikel 15 Wet Politieambt, de politiediensten die bij het vervullen van hun opdrachten stoten op aanwijzingen van het plegen van een misdrijf, in het kader van hun algemene opdracht van gerechtelijke politie autonoom kunnen optreden teneinde dit misdrijf op te sporen, de bewijzen ervan te verzamelen, de daders ervan te vatten, aan te houden en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheid, op de wijze en in de vormen bepaald door de wet, op voorwaarde dat zij de procureur des Konings over de gevoerde opsporingen op de hoogte brengen binnen de termijn en op de wijze die deze bij richtlijn vaststelt.

Artikel 28bis, § 2, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het opsporingsonderzoek zich uitstrekt over de proactieve recherche, waaronder wordt verstaan, met het doel te komen tot het vervolgen van daders van misdrijven, het opsporen, het verzamelen, registreren en verwerken van gegevens en inlichtingen op grond van een redelijk vermoeden van te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten.

Proactieve recherche vereist de voorafgaande schriftelijke toestemming van het bevoegde openbaar ministerie teneinde de autonomie van de speurder onder het toezicht en de leiding van het openbaar ministerie te stellen zodra, op grond van een redelijk vermoeden van reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten, relevante gegevens dienen ingezameld en verwerkt te worden, dietot het privéleven van de betrokkene behoren en die wegens hun vaagheid geen grond tot een onmiddellijk repressief optreden opleveren.

Hof van Cassatie 1 maart 2022 (P.21.1303.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Artikel 3 EVRM: Geweld bij arrestatie - Toepassing/Interpretatie – Feitelijk vermoeden van verantwoordelijkheid autoriteiten – Procedurele verplichting om een onderzoek te voeren is een middelenverplichting

Samenvatting: Uit artikel 3 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat indien een persoon het slachtoffer werd van geweld bij zijn arrestatie of tijdens zijn detentie, er een sterk feitelijk vermoeden bestaat dat de autoriteiten daarvoor verantwoordelijk zijn en het de Staat toekomt om daarvoor een overtuigende verklaring te geven; indien zij daarin niet slaagt, staat een verdragsrechtelijke inbreuk van de Staat vast (1). (1) Cass. 10 april 2018, AR P.17.1135.N, AC 2018, nr. 784; Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0841.N, AC 2018, nr. 178; Cass. 13 september 2016, AR P.16.0403.N, AC 2016, nr. 485; Cass. 15 april 2015, AR P.15.0024.F, AC 2015, nr. 253; Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217, RABG 2015, 987 noot V. VEREECKE “De lage bewijsdrempel inzake

politiegeweld” (993-997), RW 2016-17, 738 noot S. DEWULF, “De positieve plichten van Staten op grond van art. 3 EVRM versus het vermoeden van onschuld van art. 6, tweede lid, EVRM: bevestiging van een evenwicht?” (740-743); EHRM 28 oktober 1998, Assenov ea t/Bulgarije; ERM 10 maart 2009, Turan Cakir t/Turkije; EHRM 9 oktober 2012, Mikiashvilli t/Georgië EHRM 28 september 2015, Bouyid t/België, www.echr.coe.int

Uit artikel 3 EVRM volgt niet dat op alle politieambtenaren die met een klager bij zijn arrestatie of tijdens zijn detentie contact hadden, de verplichting rust een overtuigende verklaring te geven voor de bij een arrestatie of tijdens een detentie opgelopen verwondingen van die klager; een dergelijke omkering van de bewijslast in strafzaken is immers strijdig met het door artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld, waarvan ook politieambtenaren genieten; die regel geldt evenzeer indien de strafrechter uitspraak doet over een op een misdrijf gegronde burgerlijke rechtsvordering (1). (1) Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0841.N, AC 2018, nr. 784; Cass. 15 april 2015, AR P.15.0024.F, AC 2015, nr. 253; Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217, RABG 2015, 987 noot V. VEREECKE, RW 2016-17, 738 noot S. DEWULF.

De aan artikel 3 EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ontleende procedurele verplichting voor de Staat om een officieel onderzoek te voeren dat effectief moet zijn, in die zin dat het moet kunnen leiden tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken, is een middelen- en geen resultaatsverplichting; slechts die onderzoekshandelingen moeten worden gesteld die redelijkerwijze tot de identificatie en de bestraffing van de verantwoordelijken kunnen leiden (1). (1) Cass. 10 april 2018, AR P.17.1135.N, AC 2018, nr. 784; Cass. 24 maart 2015, AR P.14.1298.N, AC 2015, nr. 217, RABG 2015, 987 noot V. VEREECKE, RW 2016-17, 738 noot S. DEWULF; EHRM 6 juli 2005, Natchova ea t/Bulgarije; EHRM 2 oktober 2012, Vibrayan t/Armenië, EHRM 9 oktober 2012, Mikiashvilli t/Georgië, EHRM 28 september 2015, Bouyid t/België, §120, www.echr.coe.int

Hof van Cassatie 1 maart 2022 (P.21.1221.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Berekening – Aanvangspunt

Samenvatting: Het aanvangspunt voor de berekening van de redelijke termijn van het proces is niet het tijdstip van de feiten, maar het tijdstip waarop een vervolgte persoon door een officiële kennisgeving van een bevoegde overheid of op een andere wijze weet dat hij het voorwerp uitmaakt van een vervolging (1); het tijdsverloop tussen het plegen van de feiten waarvoor vervolging is ingesteld en het aanvangspunt voor de berekening van de redelijke termijn houdt dan ook als dusdanig geen verband met de beoordeling van de redelijke termijnvereiste of met de mogelijke impact van het niet respecteren van de redelijke termijnvereiste op de bewijsverzameling en de uitoefening van het recht van verdediging. (1) Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0020.N, AC 2020, nr. 436; Cass. 13 februari 2018, AR P.17.0610.N, AC 2018, nr. 96; Cass. 23 mei 2017, AR P.17.0186.N, AC 2017, nr. 347 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS, N.C. 2017, 562 noot J. MEESE; Cass. 12 januari 2016, AR P.15.0514.N, AC 2016, nr. 22; EHRM 27 november 2007, Hamer t/België, RABG

2008, 419 noot F. VAN VOLSEM; EHRM 20 januari 2004, Kangasluoma t/Finland; EHRM 22 juni 2000, Coëme t/België, www.echr.coe.int . Zie C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 744-745; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 51-52.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1328.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.18/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Bewijs – Strafzaken – Getuige ter terechtzitting – Neerslag in proces-verbaal – Geen letterlijke weergave – Rechter kan dit later nog nuanceren, duiden of vervolledigen

Samenvatting: Artikel 10 van de wet van 1 mei 1849 betreffende de politierechtbanken en correctionele rechtbanken bepaalt: “De aantekeningen voorgeschreven bij de artikelen 155 en 189 van het Wetboek van Strafvordering moeten worden bijgehouden in de vorm van een proces-verbaal en ondertekend zowel door de voorzitter als door de griffier. In geval van hoger beroep moet het origineel ervan bij de stukken van de rechtspleging worden gevoegd.”

Artikel 155 Wetboek van Strafvordering, dat op grond van artikel 189 van dat wetboek ook van toepassing is op het bewijs van wanbedrijven, bepaalt: “De getuigen doen ter terechtzitting, op straffe van nietigheid, de eed dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen; de griffier houdt daarvan aantekening, evenals van hun naam, voornamen, leeftijd, beroep en woonplaats, alsmede van hun voornaamste verklaringen.”

Het proces-verbaal van de rechtszitting moet geen letterlijke weergave bevatten van de bewoordingen waarin een getuige zijn verklaringen ter rechtszitting aflegt. Het volstaat dat het proces-verbaal een accurate neerslag van die verklaringen weergeeft. De rechter kan die weergave in een latere beslissing nuanceren, duiden of vervolledigen volgens hetgeen hij zelf op de rechtszitting heeft waargenomen, in zoverre de rechter daardoor aan dat proces-verbaal geen draagwijdte geeft die met de bewoordingen ervan niet te verenigen is.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1454.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Veroordeling met opschorting van de veroordeling – Bijzondere verbeurdverklaring – Vermelding van artikel 6 Probatiewet

2. Veroordeling met opschorting van de veroordeling – Bijzondere verbeurdverklaring – Art. 6 Probatiewet – Facultatief karakter voor en na de wetswijziging van 17 april 2014

3. Verjaring van de strafvordering – Schorsing – Schorsingsgrond ingevoerd door COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 – Prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof

Samenvatting: 1. Uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering ook van toepassing is op de hoven van beroep, volgt niet dat de rechter die naast het bevelen van de opschorting van de uitspraak van veroordeling voor de bewezen verklaarde feiten tevens de door de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek bedoelde bijzondere verbeurdverklaring uitspreekt van vermogensvoordelen ook melding moet maken van artikel 6 Probatiwet.

2. Uit de artikelen 42, 3°, en 43bis Strafwetboek en artikel 6, tweede lid, Probatiwet, volgt dat de straf van de bijzondere verbeurdverklaring van vermogensvoordelen zowel in de voor als in de na 17 april 2014 geldende versie van artikel 6, tweede lid, Probatiwet een facultatief karakter had en heeft.

3. Het Hof is er op grond van artikel 26, § 1, 3°, en § 2, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof toe gehouden het Grondwettelijk Hof te bevragen over de vraag of artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), de artikelen 10 en 11 Grondwet en het daarin vervatte gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel schendt, voor zover de bij artikel 3 van het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, zoals verlengd met de koninklijke besluiten van 28 april 2020 en 13 mei 2020, ingevoerde schorsing van de verjaring van de strafvordering algemeen van toepassing is en dus zonder een onderscheid te maken naargelang de strafprocedures wel of geen vertraging hebben opgelopen ingevolge de COVID-19-gezondheids crisis.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1395.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.7/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep - Laattijdig ingesteld wegens overmacht - Begrip ‘overmacht’ - Lastgeving

Samenvatting: Overmacht die alsnog de ontvankelijkheid verantwoordt van een laattijdig ingesteld hoger beroep, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appellant en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden.

De fouten of nalatigheden van de lasthebber binden de lastgever wanneer zij worden begaan binnen de perken van de lastgeving en leveren als dusdanig voor de lastgever geen vreemde oorzaak, toeval of overmacht op.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.4/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep - Wegens door de wet voorgeschreven op straffe van nietigheid
- Devolutieve kracht - Omvang

Samenvatting: Artikel 215 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat, indien het vonnis wordt tenietgedaan wegens door de wet voorgeschreven op straffe van nietigheid, het hof mede over de zaak zelf beslist. Het appelgerecht doet echter geen uitspraak bij wijze van evocatie wanneer het oordeelt binnen de grenzen van de devolutieve werking van het aangetekende hoger beroep.

Uit de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering volgt dat de saisine van het appelgerecht in de eerste plaats wordt bepaald door de verklaring van hoger beroep en vervolgens, binnen de door die verklaring bepaalde grenzen, door de in het appelverzoekschrift of grievenformulier opgegeven grieven. Het appelgerecht doet uitspraak over de aldus aangevoerde grieven oordeelt binnen de grenzen van de devolutieve werking van het aangetekende hoger beroep. Dat een grief betrekking heeft op de omstandigheid dat in het beroepen vonnis geen uitspraak werd gedaan over een onderdeel van de telastleggingen of over een punt van de burgerlijke rechtsvordering, doet hieraan geen afbreuk.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.9/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Verjaring van de strafvordering - Invloed van de Covid-maatregelen op de schorsing

Samenvatting: Volgens artikel 24, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering is de verjaring van de strafvordering geschorst wanneer de wet dit bepaalt of wanneer er een wettelijk beletsel bestaat dat de instelling of de uitoefening van de strafvordering verhindert.

Artikel 3, 1°, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bepaalt dat voor een termijn gelijk aan de in artikel 1, eerste en derde lid, bedoelde periode, aangevuld met een maand, de verjaringstermijnen van de strafvordering voorzien voor de misdrijven van het Strafwetboek en voor de misdrijven van de bijzondere wetten worden geschorst. De einddatum van de in artikel 1, eerste lid, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bepaalde periode kan bij toepassing van het derde lid van dat artikel worden aangepast door de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Artikel 23 COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bepaalt dat het besluit in werking treedt op de dag van publicatie ervan. Het besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 9 april 2020.

De einddatum van de in artikel 1, eerste lid, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bepaalde periode werd aangepast bij artikel 1, a), van het koninklijk besluit van 28 april 2020 tot verlenging van de maatregelen genomen bij het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (hierna KB Verlenging van 9 april 2020) en bij artikel 1, a), van het koninklijk besluit van 13 mei 2020 tot verlenging van de maatregelen genomen bij het koninklijk besluit nr. 3 van 9 april 2020 houdende diverse bepalingen inzake strafprocedure en uitvoering van straffen en maatregelen in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (hierna KB Verlenging van 13 mei 2020). Het COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020, het KB Verlenging van 28 april 2020 en het KB Verlenging van 13 mei 2020 werden, overeenkomstig artikel 7 van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II), bekrachtigd bij artikel 4 van de wet van 24 december 2020 tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen met toepassing van de wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (II).

Uit die bepalingen blijkt dat de verjaring van de strafvordering is geschorst in de periode van 18 maart 2020 tot en met 17 juli 2020, dit is gedurende de in artikel 1, eerste lid, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bedoelde periode van 18 maart 2020 tot en met 17 juni 2020, aangevuld met een maand.

Het recht om de strafvordering uit te oefenen ontstaat door het plegen van het als misdrijf omschreven feit. Hieruit volgt dat de verjaring van de strafvordering niet eerder kan beginnen te lopen dan vanaf het plegen van dat feit en in voorkomend geval slechts vanaf dat ogenblik kan worden geschorst.

De schorsing van de verjaring van de strafvordering gedurende de in artikel 1, eerste lid, COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020 bedoelde periode is van toepassing op de strafvordering met betrekking tot misdrijven die werden gepleegd vóór de aanvang van die periode, in zoverre de verjaring niet was bereikt vóór de inwerkingtreding van het COVID-KB nr. 3 van 9 april 2020. Met betrekking tot misdrijven die werden gepleegd tijdens die periode is de verjaring van de strafvordering bij toepassing van diezelfde bepaling eveneens geschorst, zij het slechts vanaf de datum van het misdrijf tot de einddatum van die periode.

Hof van Cassatie 15 maart 2022 (P.21.1413.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220315.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Faillissementsmisdrijven - Opzet om het faillissement uit te stellen - Vrijheid van beoordeling door de rechter

Samenvatting: Artikel 489bis, 4°, Strafwetboek bestraft de personen bedoeld in artikel 489 van dat wetboek die, met het oogmerk om de faillietverklaring uit te stellen, hebben verzuimd binnen de bij artikel 9 Faillissementswet, thans artikel XX.102 Wetboek economisch recht, bepaalde termijn aangifte te doen van het faillissement.

De rechter kan het bijzonder opzet om de faillietverklaring uit te stellen afleiden uit het feit dat een bestuurder, door de niet-aangifte van het faillissement van de vennootschap, de schulden van die vennootschap laat oplopen terwijl er geen hoop bestaat op een verbetering van haar financiële toestand.

Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1502.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220301.2N.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Vermogen criminele organisatie - Schade aan de rechten van derden te goeder trouw - Precisering

Samenvatting: Artikel 43quater, § 4, Strafwetboek bepaalt: “Het vermogen dat ter beschikking staat van een criminele organisatie moet verbeurd verklaard worden, onder voorbehoud van de rechten van derden te goeder trouw.”

Die bepaling vereist niet dat de verbeurdverklaarde goederen eigendom zijn van de beklaagde en laat dus de mogelijkheid open dat goederen worden verbeurdverklaard waarop een persoon die geen partij was in het strafproces, nadien een eigendomsaanspraak laat gelden. Aldus staat het feit dat die derde niet zelf is vervolgd voor het feit dat aan de verbeurdverklaring ten grondslag ligt, de regelmatigheid van die straf niet in de weg.

Het feit dat het openbaar ministerie die persoon niet heeft opgeroepen overeenkomstig artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan eventueel aanleiding geven tot schadevergoeding, maar heeft evenmin tot gevolg dat de verbeurdverklaring niet regelmatig is bevolen.

Om zijn aanspraak op de verbeurdverklaarde goederen te laten gelden, kan de derde voor de strafrechter een rechtsmiddel instellen tegen de beslissing die de verbeurdverklaring beveelt, dit is naargelang het geval verzet, hoger beroep of cassatieberoep. In die zin wordt de derde ingevolge de verbeurdverklaring van rechtswege een partij in het strafproces en beschikt hij over dezelfde rechtsmiddelen die ook aan de gewone procespartijen ter beschikking staan.

Geen miskenning van enig recht van de derde kan worden afgeleid uit het feit dat hijzelf het initiatief dient te nemen om zijn aanspraken te laten gelden. Bovendien belet niets dat het rechtsmiddel dat de derde kan instellen nadat hij op de hoogte is gebracht van de beslissing tot verbeurdverklaring, onderworpen is aan redelijke beperkingen.

Dat een derde nadeel kan ondervinden van de lastens een beklaagde bevolen verbeurdverklaring doet als dusdanig geen afbreuk aan het feit dat die straf enkel is opgelegd aan de beklaagde als sanctie voor een lastens hem bewezen verklaard misdrijf en dat zij niet is opgelegd aan de derde zelf. Bijgevolg miskent die verbeurdverklaring het vermoeden van onschuld van de derde niet en zijn bepalingen die specifiek gelden voor een beklaagde, zoals artikel 6.3.a EVRM en artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering,

als dusdanig niet van toepassing op die derde. Dat sluit evenwel niet uit dat die derde in het algemeen aanspraak kan maken op de eerbiediging van het vermoeden van onschuld, het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging, met inbegrip van het recht op tegenspraak.

De derde die een rechtsmiddel instelt tegen de beslissing tot verbeurdverklaring, doet dat weliswaar ter vrijwaring van zijn vermogen tegen een burgerrechtelijk gevolg van die straf, maar maakt daardoor nog geen loutere eigendomsbetwisting bij de rechter aanhangig. De verbeurdverklaring die aan zijn rechtsmiddel ten grondslag ligt, is immers een straf die aan een beklaagde is opgelegd. Bovendien moet de derde voor de rechter die van zijn rechtsmiddel kennisneemt, elk verweer kunnen aanvoeren dat ertoe strekt dat de verbeurdverklaring tegenover hem geen uitwerking heeft. Aldus kan de derde voor die rechter verweer voeren, niet enkel over het bestaan van zijn burgerlijk eigendomsrecht of goede trouw, maar ook over de strafrechtelijke grondslag van de lastens de beklaagde bevolen verbeurdverklaring. De rechter moet dat verweer onderzoeken in zoverre hij de verbeurdverklaring tegenover die derde niet op een andere grond teniet doet.

Het rechtsmiddel van derdenverzet staat daarentegen slechts open tegen beslissingen die door een burgerlijk gerecht zijn gewezen en beslissingen van een strafgerecht dat uitspraak doet over de burgerlijke belangen. Het gegeven dat de tenuitvoerlegging van een beslissing van een strafgerecht een burgerrechtelijk gevolg heeft, volstaat niet om tegen die beslissing derdenverzet toe te laten. Aangezien de verbeurdverklaring een straf is, kan artikel 1122 Gerechtelijk Wetboek dan ook niet worden toegepast in het kader van de aanspraken van een derde op verbeurdverklaarde goederen.

Een derde die beweert eigenaar te zijn van verbeurdverklaarde goederen, moet ook niet noodzakelijk een rechtsmiddel instellen voor de strafrechter. Hij kan ook andere procedurele mogelijkheden aanwenden zoals het formuleren van zijn aanspraken voor de burgerlijke rechter op grond van artikel 3 van het koninklijk besluit van 9 augustus 1991 tot vaststelling van de termijn waarbinnen en de wijze waarop een rechtsmiddel kan worden aangewend door derden die beweren recht te hebben op een verbeurdverklaarde zaak. Stelt de derde evenwel een rechtsmiddel voor de strafrechter in, dan zijn daarop de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing. Dat een derde in dat geval wordt gelijkgesteld met een veroordeelde beklaagde die verstek heeft gelaten, is niet onvoorzienbaar. Die omstandigheid houdt dan ook geen ontoelaatbare uitbreiding in van de toepassing van artikel 187, § 1, Wetboek van Strafvordering, maar verleent aan de betrokkene naar analogie met een bij verstek veroordeelde beklaagde het bijkomende recht verzet te kunnen instellen tijdens een buitengewone termijn die pas begint te lopen vanaf het moment van de effectieve kennisneming van de betekening van de beslissing tot verbeurdverklaring.

Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1628.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.19/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Verbeurdverklaring - Internetfraude - Witwassen - Wederrechtelijk vermogensvoordeel uit het witwasmisdrijf

Samenvatting: De eiseres is onder de enige telastlegging vervolgd om op 8 maart 2018 te Turnhout een bedrag van 10.300,00 euro te hebben witgewassen in de zin van artikel 505, eerste lid, 2°, Strafwetboek.

Het arrest verklaart de eiseres schuldig aan die telastlegging omdat het oordeelt dat de eiseres heeft gefungeerd als “money mule” (vrij vertaald: muilezel voor geld) door haar bankrekening wetens en willens ter beschikking te stellen om een omvangrijk vermogensvoordeel te ontvangen, namelijk een bedrag van 10.300,00 euro, dat rechtstreeks werd verkregen uit “phishing” (vrij vertaald: internetfraude door personen te lokken naar een valse website) ten nadele van R.V.

Uit het arrest blijkt verder dat de eiseres van haar bankrekening luxeproducten heeft gekocht en geld heeft afgehaald voor een deelbedrag van 3.414,91 euro, terwijl KBC Bank een deelbedrag van 6.885,09 euro heeft overgeboekt naar een wachtrekening.

Hieruit volgt dat het voorwerp van het witwasmisdrijf waarvoor de eiseres is veroordeeld bestaat uit het wederrechtelijke vermogensvoordeel ten bedrage van 10.300,00 euro, dat de eiseres op haar bankrekening heeft ontvangen. Daarentegen is het deelbedrag van 3.414,91 euro, dat de eiseres van die rekening heeft besteed, niet het witgewassen vermogensvoordeel, maar eventueel een wederrechtelijk vermogensvoordeel uit het witwasmisdrijf zelf. Aldus verantwoordt het arrest de beslissing tot verbeurdverklaring van het bedrag van 10.300,00 euro naar recht.

Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.21.1422.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220329.2N.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Bewijs – Onrechtmatig verkregen bewijs – Gebruik ervan – Dataretentie

Samenvatting: Het is de verstrekkers van elektronische communicatiediensten niet verboden om gedurende een zekere tijd algemene verkeers- en locatiegegevens betreffende elektronische communicatie van hun gebruikers te bewaren.

Uit de in het middel vermelde bepalingen van het Unierecht en de daaraan gegeven uitlegging door het Hof van Justitie volgt geen algemeen verbod voor de overheid om verstrekkers van elektronische communicatiediensten ertoe te verplichten om gedurende een zekere tijd bepaalde identificatiegegevens en IP-adressen van gebruikers van die diensten op een algemene en ongedifferentieerde wijze te bewaren of om die gegevens mee te delen met het oog op de opsporing of het onderzoek van misdrijven.

In het arrest C-511/18, C-512/18 en C-520/18 van 6 oktober 2020 heeft het Hof van Justitie (nr. 221-228) onder meer geoordeeld dat:

- het uitsluitend een zaak van het nationale recht is om de regels vast te stellen met betrekking tot de aanvaarding en de beoordeling van informatie en bewijzen die door middel van een met het Unierecht strijdige gegevensbewaring zijn verkregen in het kader van een strafrechtelijke procedure tegen personen die worden verdacht van ernstige strafbare feiten;
- het een aangelegenheid van de interne rechtsorde van elke lidstaat is om de procedureregels vast te stellen voor rechtsvorderingen die ertoe strekken de rechten die de

justitiabelen aan het Unierecht ontleen, te beschermen, op voorwaarde evenwel dat die regels niet ongunstiger zijn dan deze die voor soortgelijke situaties naar nationaal recht gelden (gelijkwaardigheidsbeginsel) en zij de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maken (doeltreffendheidsbeginsel);

- met betrekking tot het doeltreffendheidsbeginsel moet worden opgemerkt dat nationale regels inzake de aanvaarding en het gebruik van informatie en bewijzen tot doel hebben om in overeenstemming met de in het nationale recht gemaakte keuzen te voorkomen dat onrechtmatig verkregen informatie en bewijzen ongerechtvaardigd nadeel toebrengen aan een persoon die ervan wordt verdacht strafbare feiten te hebben gepleegd, wat niet alleen kan worden bereikt door een verbod op het gebruik van dergelijke informatie en bewijzen, maar ook door nationale regels en praktijken met betrekking tot de beoordeling en de weging van de informatie en de bewijzen of door het in aanmerking nemen van het onrechtmatige karakter ervan bij de straftoemeting;

- het doeltreffendheidsbeginsel voor de nationale strafrechter de verplichting meebrengt om informatie en bewijzen die door middel van een met het Unie-recht onverenigbare algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens zijn verkregen, in het kader van een strafrechtelijke procedure tegen personen die worden verdacht van strafbare handelingen, buiten beschouwing te laten indien die personen niet in de gelegenheid zijn om doeltreffend commentaar te leveren op die informatie en die bewijzen, die betrekking hebben op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft en een doorslaggevende invloed kunnen hebben op de beoordeling van de feiten.

Het Hof van Justitie heeft die zienswijze gehandhaafd in het arrest C-746/18 van 2 maart 2021 (nr. 41-44).

In het arrest nr. 57/2021 van 22 april 2021 (B.24.3) heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat het aan de bevoegde strafrechter staat om uitspraak te doen over de toelaatbaarheid van de bewijzen die werden verzameld bij de tenuitvoerlegging van de vernietigde bepalingen, overeenkomstig artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en in het licht van de preciseringen aangebracht door het Hof van Justitie in het voormelde arrest van 6 oktober 2020.

Op grond van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering is een onregelmatig verkregen bewijs slechts nietig en dient het bijgevolg te worden uitgesloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces.

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces. De rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal. De rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog

op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming. Evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verzoenen zijn met het recht op een eerlijk proces.

Het enkele feit dat de algemene en ongedifferentieerde bewaarplicht van communicatiegegevens door telecomoperatoren in strijd is met het Unierecht zoals uitgelegd door het Hof van Justitie en een miskennis uitmaakt van het recht op de bescherming van het privéleven en van de persoonsgegevens van een gemeenschap van burgers, heeft niet tot gevolg dat die onregelmatigheid steeds de ernst van het door een beklaagde gepleegd misdrijf overstijgt.

Op het moment waarop de onderzoeksrechter de bekritiseerde beschikkingen verleende, bestond er een ogenschijnlijke rechtsgrond voor de bewaarplicht en de opvraging van hier bedoelde communicatiegegevens, namelijk artikel 126 Wet Elektronische Communicatie zoals gewijzigd bij de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie. Daaraan wordt geen afbreuk gedaan door het gegeven dat het Hof van Justitie bij het latere arrest van 6 oktober 2020 ook de bij die wet gewijzigde bewaarplicht in strijd heeft bevonden met artikel 15, lid 1, van de E-privacyrichtlijn, gelezen in het licht van de artikelen 7, 8, 11 en 52, lid 1, Handvest Grondrechten EU, noch door het gegeven dat het Grondwettelijk Hof vervolgens bij het arrest nr. 57/2021 van 22 april 2021 die wijzigende wet heeft vernietigd. Uit die arresten volgt dan ook niet dat de loutere bewaarplicht of opvraging van de hier bedoelde gegevens op grond van de op dat moment geldende wetgeving een opzettelijke of niet te verontschuldigen fout uitmaakt.

Met overname van de redenen van het beroepen vonnis en met eigen redenen oordeelt het arrest onder meer dat:

- er geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereisten zijn die de telecomoperatoren of de onderzoeksrechter bij het bewaren dan wel het opvragen van de telecommunicatiegegevens niet zouden hebben nageleefd;
- er geen enkele reden is om te twijfelen aan de juistheid of de betrouwbaarheid van de verkregen gegevens;
- het bewijs integendeel is gesteund op objectief geregistreerde communicaties die aan de tegenspraak van de verdediging werden onderworpen en de onrechtmatige bewaring van of toegang tot deze gegevens op zich geenszins de betrouwbaarheid van de gegevens aantast;
- de eiser III bovendien steeds de mogelijkheid heeft gehad om de (technische) juistheid van de opgevraagde gegevens te betwisten en dit zowel tijdens het gerechtelijk onderzoek als tijdens de behandeling voor de eerste rechter en voor het hof van beroep;
- het gebruik van de verkregen gegevens in deze zaak niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces, gelet op de volgende redenen:
 - bewijselementen verkregen in strijd met het recht op de eerbiediging van het privéleven zoals gewaarborgd door artikel 8 EVRM vormen niet automatisch ook een inbreuk op artikel 6 EVRM;

- het handelt hier om telecommunicatiegegevens die door een onafhankelijke onderzoeksrechter werden opgevraagd met gemotiveerde bevelschriften, op grond van de op dat moment geldende wetgeving en rekening houdend met de principes van subsidiariteit en proportionaliteit, waarbij geen sprake is van enige opzettelijke onregelmatigheid;
- ook bij de bewaring van de gegevens door de telecomoperatoren is er geen sprake van enige opzettelijke onregelmatigheid aangezien ook deze geschiedde op basis van geldende wettelijke bepalingen;
- de impact van de onregelmatigheid op het recht op privacy door de opvraging van retroactieve communicatiegegevens ten aanzien van de eiser III was hier hoe dan ook beperkt in verhouding tot de ernst van de aan de eiser III ten laste gelegde feiten van internationale cocaïne-traffic in vereniging en deelname aan een criminele organisatie;
- de eiser III heeft in de loop van het debat ruimschoots de gelegenheid gekregen om doeltreffend commentaar te leveren over alle in dit dossier verkregen bewijselementen, inclusief de bewaarde data die in ongewijzigde vorm zijn neergelegd en bewaard op de griffie en waartoe de eiser III steeds toegang had;
- het voorliggende bewijs heeft geen betrekking op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft aangezien het objectieve vaststaande gegevens betreft die geen nader wetenschappelijk onderzoek of expertise vergen;
- op basis van alle voorliggende dossiergegevens is vast te stellen dat de opgevraagde bewaarde communicatiegegevens niet doorslaggevend zijn bij de beoordeling van de feiten en slechts één van de vele elementen zijn die bij de beoordeling van de schuld mee in overweging worden genomen;
- het hof van beroep verwijst desbetreffend naar de resultaten van het strafonderzoek, zoals onder meer de politionele vaststellingen, de verklaringen van getuigen en medebeklaagden, de observaties, de inbeslagnames, de resultaten van de huiszoeken bij diverse beklaagden, de relevant verklaarde tapgesprekken en het aantreffen van geëncrypteerde toestellen, die in hun samenhang gelezen voor het hof van beroep het bewijs opleveren van eisers betrokkenheid bij de feiten.

Uit de vermelde redenen blijkt niet dat de beslissing tot het behoud van de retroactieve communicatiegegevens enkel steunt op de mogelijkheid van de eiser om over die gegevens tegenspraak te voeren.

Uit het geheel van de redenen die het arrest overneemt van het beroepen vonnis (p. 10, 11, 13-15, 19-20 en 22-23) en die het (p. 19-22) zelf bevat, blijkt niet dat de appelrechters eisers schuld aan de telastleggingen op doorslaggevende wijze steunen op retroactief telefonieonderzoek. Uit die redenen blijkt immers dat eisers schuldigverklaring eveneens steunt op andere bewijselementen, namelijk de resultaten van huiszoeken en de observaties, waaronder een observatie van 19 november 2019 om 16u27, de inhoud van afgeluisterde gesprekken, de uitlezing van de smartphone van de eiser II, de verklaringen van in het beroepen vonnis aangeduide derden, gegevens over de aangetroffen ladingen hout, de track and trace gegevens van het huurvoertuig Smart en de uit Peru verkregen informatie en foto's.

Hieruit volgt dat de appelrechters op grond van het geheel van de gegevens die zij vaststellen, wettig kunnen oordelen dat de opgevraagde retroactieve telefoniegegevens niet uit het bewijs moeten worden geweerd.

Hof van Cassatie 29 maart 2022 (P.22.0078.N)
--

Hyperlink:

Trefwoorden: Bewijs – Onrechtmatig verkregen bewijs – Gebruik ervan – Dataretentie

Samenvatting: Het is de verstrekkers van elektronische communicatiediensten niet verboden om gedurende een zekere tijd algemene verkeers- en locatiegegevens betreffende elektronische communicatie van hun gebruikers te bewaren.

In het arrest C-511/18, C-512/18 en C-520/18 van 6 oktober 2020 heeft het Hof van Justitie (nr. 221-228) onder meer geoordeeld dat:

- het uitsluitend een zaak van het nationale recht is om de regels vast te stellen met betrekking tot de aanvaarding en de beoordeling van informatie en bewijzen die door middel van een met het Unierecht strijdige gegevensbewaring zijn verkregen in het kader van een strafrechtelijke procedure tegen personen die worden verdacht van ernstige strafbare feiten;
- het een aangelegenheid van de interne rechtsorde van elke lidstaat is om de procedureregels vast te stellen voor rechtsvorderingen die ertoe strekken de rechten die de justitiabelen aan het Unierecht ontleen, te beschermen, op voorwaarde evenwel dat die regels niet ongunstiger zijn dan deze die voor soortgelijke situaties naar nationaal recht gelden (gelijkwaardigheidsbeginsel) en zij de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maken (doeltreffendheidsbeginsel);
- met betrekking tot het doeltreffendheidsbeginsel moet worden opgemerkt dat nationale regels inzake de aanvaarding en het gebruik van informatie en bewijzen tot doel hebben om in overeenstemming met de in het nationale recht gemaakte keuzen te voorkomen dat onrechtmatig verkregen informatie en bewijzen ongerechtvaardigd nadeel toebrengen aan een persoon die ervan wordt verdacht strafbare feiten te hebben gepleegd, wat niet alleen kan worden bereikt door een verbod op het gebruik van dergelijke informatie en bewijzen, maar ook door nationale regels en praktijken met betrekking tot de beoordeling en de weging van de informatie en de bewijzen of door het in aanmerking nemen van het onrechtmatige karakter ervan bij de straftoemeting;
- het doeltreffendheidsbeginsel voor de nationale strafrechter de verplichting meebrengt om informatie en bewijzen die door middel van een met het Unie-recht onverenigbare algemene en ongedifferentieerde bewaring van verkeers- en locatiegegevens zijn verkregen, in het kader van een strafrechtelijke procedure tegen personen die worden verdacht van strafbare handelingen, buiten beschouwing te laten indien die personen niet in de gelegenheid zijn om doeltreffend commentaar te leveren op die informatie en die bewijzen, die betrekking hebben op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft en een doorslaggevende invloed kunnen hebben op de beoordeling van de feiten.

Het Hof van Justitie heeft die zienswijze gehandhaafd in het arrest C-746/18 van 2 maart 2021 (nr. 41-44).

In het arrest nr. 57/2021 van 22 april 2021 (B.24.3) heeft het Grondwettelijk Hof geoordeeld dat het aan de bevoegde strafrechter staat om uitspraak te doen over de toelaatbaarheid van de bewijzen die werden verzameld bij de tenuitvoerlegging van de vernietigde bepalingen, overeenkomstig artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en in het licht van de preciseringen aangebracht door het Hof van Justitie in het voormelde arrest van 6 oktober 2020.

Op grond van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering is een onregelmatig verkregen bewijs slechts nietig en dient het bijgevolg te worden uitgesloten indien de naleving van de betrokken vormvoorwaarden wordt voorgeschreven op straffe van nietigheid, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, of het gebruik van het bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces.

De rechter die wordt geconfronteerd met onregelmatig bewijsmateriaal dat niet nietig of onbetrouwbaar is en die dat bewijsmateriaal doorslaggevend acht voor de beslissing over de schuldigverklaring, oordeelt op grond van de concrete gegevens van de zaak en in het licht van de gehele procedure onaantastbaar of het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces. De rechter kan daarbij een afweging maken tussen een geheel van gegevens die eigen zijn aan de hem voorgelegde zaak, zoals de stand van de wetgeving op het moment van de onregelmatigheid, het feit dat de onregelmatigheid niet opzettelijk of ingevolge een niet te verontschuldigen nalatigheid is begaan en het feit dat de beklaagde voor de rechter tegenspraak heeft kunnen voeren over het bewijsmateriaal. De rechter moet zijn beslissing niet motiveren aan de hand van welbepaalde vaste criteria, maar uit zijn beslissing moet wel blijken dat hij, wanneer dat voor hem is aangevoerd, in het bijzonder rekening heeft gehouden met de door het Hof van Justitie bepaalde vereisten met het oog op het vrijwaren van de gelijkwaardigheid en de doeltreffendheid van de door het Unierecht geboden rechtsbescherming. Evenmin dient de beslissing over de bewijsuitsluiting enkel te worden gesteund op het al dan niet voldoen aan een welbepaald criterium, maar kan de rechter meerdere criteria in hun onderling verband beoordelen en kan de beoordeling van het ene criterium de beoordeling van het andere versterken, vervolledigen of verduidelijken. In dezelfde zin verplicht de doeltreffendheid van de door het Unierecht verleende rechtsbescherming, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie, de rechter niet om in strijd met het Unierecht verkregen communicatiegegevens die de speurders op het spoor van een verdachte hebben gezet, maar voor het overige niet doorslaggevend zijn voor de beslissing over diens schuldigverklaring, uit het bewijs te weren indien de betrokkene niet is gehinderd in zijn mogelijkheid om over die gegevens tegenspraak te voeren en er is voldaan aan de andere voorwaarden van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

Het Hof gaat telkens na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die niet te verzoenen zijn met het recht op een eerlijk proces of met de door het Hof van Justitie vermelde vereisten.

Het enkele gegeven dat de algemene en ongedifferentieerde bewaarplicht van communicatiegegevens door telecomoperatoren in strijd is met het Unie-recht zoals uitgelegd door het Hof van Justitie en een miskennis uitmaakt van het recht op de bescherming van het privéleven en van de persoonsgegevens van een algemeenheid van burgers, heeft evenmin tot gevolg dat die onregelmatigheid steeds de ernst van het door een beklaagde gepleegd misdrijf overstijgt.

Op het moment waarop de onderzoeksrechter de bekritiseerde beschikkingen verleende, bestond er een ogenschijnlijke rechtsgrond voor de bewaarplicht en de opvraging van hier bedoelde communicatiegegevens, namelijk artikel 126 Wet Elektronische Communicatie

zoals gewijzigd bij de wet van 29 mei 2016 betreffende het verzamelen en het bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie. Daaraan wordt geen afbreuk gedaan door het gegeven dat het Hof van Justitie bij het latere arrest van 6 oktober 2020 ook de bij die wet gewijzigde bewaarplicht in strijd heeft bevonden met artikel 15, lid 1, van de E-privacyrichtlijn, gelezen in het licht van de artikelen 7, 8, 11 en 52, lid 1, Handvest Grondrechten EU, noch door het gegeven dat het Grondwettelijk Hof vervolgens bij het arrest nr. 57/2021 van 22 april 2021 die wijzigende wet heeft vernietigd. Uit die arresten volgt dan ook niet dat de loutere bewaarplicht of opvraging van de hier bedoelde gegevens op grond van de op dat moment geldende wetgeving een opzettelijke of niet te verontschuldigen fout uitmaakt.

Het arrest (p. 16-23) oordeelt onder meer dat:

- het verbod op het bewaren van verkeers- en locatiegegevens door telecomoperatoren door geen enkele bepaling van nationaal of supranationaal recht op straffe van nietigheid is voorgeschreven en er in dit verband geen vormvoorschriften zijn bepaald op straffe van nietigheid die tot uitsluiting nopen;
- de onrechtmatige bewaring van de verkeers- en locatiegegevens door telecomoperatoren dan wel de onrechtmatige toegang ertoe, op zich de betrouwbaarheid van die bewaarde gegevens niet heeft aangetast;
- er evenmin sprake is van een miskennis van het recht op een eerlijk proces, dat over het geheel van het strafproces moet worden beschouwd, gelet op de volgende redenen:

- de retroactieve telefoniegegevens werden verkregen door middel van een gemotiveerd bevelschrift met precisering van de redenen die aan het opvragen van die gegevens ten grondslag liggen en de opsporingsinstanties kregen toegang tot de bewaarde gegevens vóór de arresten van het Hof van Justitie van 6 oktober 2020 en van het Grondwettelijk Hof van 22 april 2021, op een moment dat er nog een geldige wettelijke basis was, waardoor het aannemelijk is dat zij zich niet bewust waren van het onrechtmatige karakter van hun optreden;
- de telefoniegegevens maken op zich geen bewijsmiddelen uit waarop het hof van beroep zijn oordeel over de schuld of onschuld van de beklaagden steunt, maar deze gegevens hebben de onderzoekers op het spoor van de beklaagden gebracht, waarna zij andere bewijsmiddelen (onder meer door middel van af luistermaatregelen, observaties, inijkoperaties, huiszoekingen) tegen de beklaagden hebben ingezameld;
- de ernst van het misdrijf, namelijk de aanmaak en het afleveren van cocaïne op industriële schaal binnen de context van een criminele organisatie, overstijgt in ruime mate de inbreuk op het privéleven van de beklaagden, bestaande in de bewaring van hun telefoniegegevens;
- de toepassing van artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering strookt met het door het Hof van Justitie opgelegde gelijkwaardigheidsbeginsel aangezien dat artikel gelijkelijk wordt toegepast op informatie of bewijzen die zijn verkregen in strijd met de vereisten die voortvloeien uit de richtlijn 2002/58 en op informatie en bewijzen die zijn verkregen in strijd met het interne recht;
- er moet voor bewijsuitsluiting worden voldaan aan de beide vereisten die het Hof van Justitie betreffende het doeltreffendheidsbeginsel heeft gesteld: de informatie en bewijzen moeten zowel betrekking hebben op een gebied waarvan de rechter geen kennis heeft als een doorslaggevende invloed kunnen hebben op

de beoordeling van de feiten. Het recht op een eerlijk proces vereist dus niet dat in strijd met het EU-recht verzamelde gegevens worden uitgesloten op basis van de enkele vaststelling dat deze een doorslaggevende invloed hebben of kunnen hebben op de beoordeling van de schuld;

- de beklaagden hebben met betrekking tot de verkeers- en communicatiegegevens steeds hun recht van verdediging kunnen uitoefenen. Zij hebben op geen enkel moment opgeworpen dat de selectie van de telefoniegegevens deloyaal was of dienaangaande bijkomend onderzoek gevraagd.

Hieruit volgt dat de appelrechters op grond van het geheel van de gegevens die zij vaststellen en ongeacht hun vaststelling dat de telefoniegegevens de onderzoekers op het spoor van de eiser II hebben gezet, wettig kunnen oordelen dat de telefoniegegevens niet uit het bewijs moeten worden geweerd.

Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.21.1380.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.11/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Antidiscriminatiewet - Begrip 'direct onderscheid' - Leeftijd van de beklaagde

Samenvatting: Volgens artikel 4, 6°, Antidiscriminatiewet moet onder een direct onderscheid worden verstaan de situatie die zich voordoet wanneer iemand ongunstiger wordt behandeld dan een ander in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld op basis van één van de beschermde criteria. De loutere omstandigheid dat de strafrechter bij de straftoemeting rekening houdt met de leeftijd van de beklaagde, levert geen direct onderscheid op in de zin van die bepaling.

Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.21.0908.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.14/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Eed - Valse eed bij boedelbeschrijving – Vereisten – Precisering

Samenvatting: De schuldigverklaring aan het in artikel 226, tweede lid, Strafwetboek bedoelde misdrijf van het afleggen van een valse eed bij een boedelbeschrijving vereist dat de afgelegde eed wettig werd opgelegd. Volgens artikel 192 Grondwet kan immers geen eed worden opgelegd dan krachtens de wet,

Artikel 1175, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de boedelbeschrijving tot doel heeft de omvang van de nalatenschap van de gemeenschap of van de onverdeeldheid vast te stellen. De boedelbeschrijving die wordt opgesteld na de ontbinding van een huwelijksvermogensstelsel strekt er aldus toe de omvang van het gemeenschappelijk

vermogen of van de onverdeelldheid vast te stellen en dient alle gegevens te bevatten die nodig zijn voor een betrouwbaar beeld van de samenstelling, de baten en de lasten van de onverdeelde boedel.

De omstandigheid dat het ontbonden huwelijksvermogensstelsel betrekking heeft op een stelsel van scheiding van goederen en geen gemeenschappelijk vermogen omvat, heeft niet tot gevolg dat er geen vereffening en verdeling kan worden bevolen en geen notariële boedelbeschrijving moet worden opgesteld waarbij de in artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven eed moet worden afgelegd. Immers kan er bij de ontbinding van een stelsel van scheiding van goederen niet alleen sprake zijn van een onverdeelldheid tussen de partijen, maar kan er onder meer ook discussie ontstaan over het eigendomsrecht op bepaalde goederen, wat kan leiden tot de vaststelling van het bestaan van een onverdeelldheid of een directe weerslag kan hebben op de omvang ervan.

De uit de echt gescheiden partijen bij een boedelbeschrijving die wordt opgesteld naar aanleiding van de vereffening en verdeling van een gebeurlijke onverdeelldheid na de ontbinding van een stelsel van scheiding van goederen zijn ertoe gehouden om alle goederen en waarden te vermelden die kunnen leiden tot de vaststelling van het bestaan van een onverdeelldheid of die een invloed kunnen hebben op de omvang van de onverdeelde boedel. Zij zijn er bovendien ook toe verplicht opgave te doen van de goederen en waarden die krachtens een wettelijke bepaling of een beding in het huwelijkscontract tot hun respectieve eigen vermogen behoren maar waarvan het eigendomsrecht door de andere partij wordt betwist.

Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0024.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.9/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Samenloop – Geen bijkomende straf - Veroordeling tot het betalen van een bijdrage aan het Slachtofferfonds

Samenvatting: Artikel 65, tweede lid, Strafwetboek bepaalt: “Wanneer de feitenrechter vaststelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die, in de veronderstelling dat zij bewezen zouden zijn, aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, houdt hij bij de straftoemeting rekening met de reeds uitgesproken straffen. Indien deze hem voor een juiste bestraffing van al de misdrijven voldoende lijken, spreekt hij zich uit over de schuldvraag en verwijst hij in zijn beslissing naar de reeds uitgesproken straffen. Het geheel van de straffen uitgesproken met toepassing van dit artikel mag het maximum van de zwaarste straf niet te boven gaan.”

Op grond van artikel 29 van de voornoemde wet van 1 augustus 1985 moet de rechter, telkens hij een veroordeling tot een correctionele of een criminele straf uitspreekt, de betrokkene veroordelen tot het betalen van een bijdrage tot het Fonds tot hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders (hierna het Slachtofferfonds).

Wanneer de strafrechter oordeelt dat misdrijven die reeds het voorwerp waren van een in kracht van gewijsde gegane beslissing en andere feiten die bij hem aanhangig zijn en die aan die beslissing voorafgaan en samen met de eerste misdrijven de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet, en hij bij toepassing van artikel 65, tweede lid, Strafwetboek een bijkomende straf uitspreekt, kan hij de veroordeelde niet opnieuw veroordelen tot betaling van de bij voornoemd artikel 29 bepaalde bijdrage.

Het arrest oordeelt dat de feiten werden gepleegd met één en hetzelfde misdadig opzet als de feiten waarvoor de eiser reeds werd veroordeeld door het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 22 april 2020, dat de bij dat vonnis uitgesproken straf niet voldoende is om een juiste bestraffing uit te maken van al de misdrijven, deze die het voorwerp waren van het in kracht van gewijsde gegane arrest van 22 april 2020 en de thans aanhangige feiten en veroordeelt de eiser vervolgens tot een bijkomende gevangenisstraf van achttien maanden en een bijkomende geldboete van 1.000,00 euro.

Bovendien veroordeelt het arrest de eiser tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds bovenop die waartoe de eiser werd veroordeeld door het arrest van 22 april 2020.

Aldus schenden de appelrechters de aangewezen wetsbepalingen.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 17 juni 2020 (P.20.0626.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200617.2F.9/FR?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Onderzoeksgerechten - Verschijning ter rechtszitting - Handhaving van de voorlopige hechtenis – Kamer van inbeschuldigingstelling - Recht van de in verdenkinggestelde om in persoon op de rechtszitting te verschijnen - Schorsing door een handeling van een rechterlijke overheid - Wettigheid

2. Strafzaken - Onderzoek van de zaak door een rechter - Strafzaken - Recht van een partij om op de rechtszitting te verschijnen - Recht om gehoord te worden en zich in persoon te verdedigen

3. Strafzaken - Onderzoek van de zaak door een rechter - Artikelen 6 en 15.1 EVRM - Aan het eerlijk proces inherente waarborgen - Afwijking

Samenvatting: 1. De kamer van inbeschuldigingstelling schendt de artikelen 6.3.c EVRM, 14.3, d) IVBPR, 23, 2°, en 30, § 3, Voorlopige Hechteniswet, en miskent het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging wanneer ze niet vaststelt dat de in verdenkinggestelde onmogelijk kon worden uitgehaald om zich voor haar in persoon te verdedigen, maar integendeel aanneemt dat het in artikel 6 EVRM gewaarborgde recht om in persoon te verschijnen kan worden geschorst door een akte van een rechterlijke overheid die geen wet of interne rechtsregel vormt die dezelfde graad van toegankelijkheid of duidelijkheid biedt (1). (1) Cass. 3 juni 2020, AR P.20.0499.F, AC 2020, nr. 356, met concl. OM, op datum in Pas.

2. De artikelen 6.3.c EVRM en 14.3, d) IVBPR alsook het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging geven eenieder wiens zaak moet worden onderzocht door een rechter het recht om in persoon te verschijnen op de rechtszitting, aldaar gehoord te worden en zich voor hem te kunnen verdedigen (1). (1) Cass. 3 juni 2020, AR P.20.0499.F, AC 2020, nr. 356, met concl. OM, op datum in Pas.

3. Artikel 6 EVRM bepaalt niet dat de verdragsluitende Staten de aan het eerlijk proces inherente waarborgen kunnen inperken, maar artikel 15.1 voorziet in het recht om tijdelijk van de in het Verdrag bepaalde verplichtingen af te wijken, met name in geval van een noodtoestand die het bestaan van het land bedreigt, voor zover de ernst van de situatie die maatregel strikt vereist en op voorwaarde dat de secretaris-generaal van de Raad van Europa hiervan in kennis wordt gesteld; krachtens het legaliteits- en voorzienbaarheidsbeginsel van de strafprocedure en het algemeen rechtsbeginsel van het recht van verdediging moet dit recht om tijdelijk van de waarborgen van het eerlijk proces af te wijken, in een interne rechtsregel worden vastgelegd die voor de betrokkenen toegankelijk en duidelijk geformuleerd is (1). (1) Cass. 3 juni 2020, AR P.20.0499.F, AC 2020, nr. 356, met concl. OM, op datum in Pas.

Hof van Cassatie 8 juli 2020 (P.20.0699.F), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200708.VAC.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Straffen – Effectieve straf – Toezicht – Onderling vertrouwen tussen de lidstaten – Voorwaarden

2. Europees aanhoudingsbevel – Veroordeelde is Belg of verblijft in België – Overlevering – Weigering – Verjaring van de straf – Beslissingsbevoegdheid

3. Europees aanhoudingsbevel – Beslissingsbevoegdheid – Gerechtelijke overheden

Samenvatting: 1. Wanneer de Italiaanse autoriteiten hebben meegedeeld dat geen van de straffen die in de verschillende uitgevaardigde Europese aanhoudingsbevelen worden bedoeld volgens het Italiaans recht is verjaard, hoeft het onderzoeksgerecht, gelet op het beginsel van het onderling vertrouwen tussen de lidstaten, niet verder na te gaan of de uitgesproken straf effectief is en, met name, van de uitvaardigende gerechtelijke autoriteit de overlegging van de veroordeling en van het strafblad van de eiser te vragen.

2. Het onderzoeksgerecht kan de overlevering van een Belgische of in België verblijvende veroordeelde met het oog op de tenuitvoerlegging van zijn straf niet weigeren indien die straf volgens het Belgisch recht is verjaard; een dergelijke beslissing zou elk belang ontnemen aan de straf die werd uitgesproken door de staat die het Europees aanhoudingsbevel heeft uitgevaardigd.

3. De procedurele bepalingen die door de wet van 19 december 2003 zijn ingevoerd als gevolg van de omzetting, in het Belgische recht, van het kaderbesluit van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten, kennen in deze aangelegenheden aan de gerechtelijke overheden een beslissingsbevoegdheid toe (1). (1) Cass. 15 februari 2017, AR P.17.0129.F, AC 2017, nr. 112.

Hof van Cassatie 15 juli 2020 (P.20.0722.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200715.VAC.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Handhaving – Onderzoeksgerecht – Bestaan van ernstige aanwijzingen van een misdrijf

2. Voorlopige hechtenis – Verhoor door onderzoeksrechter – Tolk – Taal – Voorwaarden

Samenvatting: 1. Inzake voorlopige hechtenis stelt het onderzoeksgerecht op onaantastbare wijze de feiten vast waaruit dat gerecht het bestaan van ernstige aanwijzingen van een misdrijf en, in voorkomend geval, van een rechtvaardigingsgrond afleidt, waarbij het Hof enkel nagaat of het onderzoeksgerecht, uit zijn vaststellingen, die beslissing naar recht heeft kunnen afleiden.

2. Wanneer, tijdens een verhoor door de onderzoeksrechter, de in verdenking gestelde de taal van de rechtspleging niet begrijpt, heeft de bijstand van een tolk tot doel de in verdenking gestelde in staat te stellen de hem ten laste gelegde feiten, de hem gestelde vragen en de toelichtingen van die tolk te begrijpen; de eerbiediging van het recht van verdediging gebiedt niet om die bijstand te verlenen in de taal waarvan de in verdenking gestelde gewoonlijk gebruikmaakt, maar enkel in een taal die hij begrijpt.

Hof van Cassatie 15 juli 2020 (P.20.0723.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200715.VAC.2/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Verwerping - Nieuw verzoek - Termijn - Toepassing

Samenvatting: De toepassing van de termijn van een maand waarbinnen een nieuw verzoek tot invrijheidstelling mag worden ingediend door een persoon die krachtens een uitvoerbaar verklaard Europees aanhoudingsbevel gevangen wordt gehouden en wiens overlevering aan de verzoekende staat werd uitgesteld, heeft tot doel een onrechtmatige herhaling van verzoeken tot invrijheidstelling te voorkomen, en is niet van toepassing wanneer het eerdere verzoek niet-ontvankelijk werd verklaard.

Hof van Cassatie 7 september 2021 (P.21.1161.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.17/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Recidivegevaar als criterium – Vermoeden van onschuld – Noodzakelijke beoordeling van de feiten – Beoordelingselementen – Verwijzing naar de vordering van het Openbaar Ministerie

Samenvatting: Bij de beoordeling of er ernstige redenen bestaan om te vrezen dat een in vrijheid gelaten in verdenking gestelde nieuwe misdaden of wanbedrijven zal plegen in de zin van artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet betreft het onderzoeksgerecht dat zich moet uitspreken over de handhaving van de voorlopige hechtenis noodzakelijkerwijze de feiten waarvoor een bevel tot aanhouding is verleend; het mag daarbij wat betreft die feiten enkel aannemen dat er lastens de in verdenking gestelde ernstige aanwijzingen van schuld zijn en dus niet vaststellen dat zijn schuld aan die feiten vaststaat, enkel in dat laatste geval ligt een schending voor van artikel 6.2 EVRM en een miskenning van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld (1). (1) Cass. 11 december 2019, AR P.19.1221.F, AC 2019, nr. 663; Cass. 29 januari 2003, AR P.03.0109.F, arrest niet gepubliceerd, aangehaald door J. de CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 40.

Uit de enkele omstandigheid dat politieambtenaren een in verdenking gestelde tegen wie de onderzoeksrechter een bevel tot aanhouding heeft verleend niet dadelijk overbrengen naar de gevangenis, zoals voorgeschreven door artikel 19 Voorlopige Hechteniswet, maar hem of haar ter uitvoering van een opdracht van de onderzoeksrechter eerst verhoren op het politiecommissariaat volgt niet dat dit verhoor onregelmatig is.

Met noot: DAENINCK, P., “Het recidivegevaar en het vermoeden van onschuld: een natuurlijke spanning, maar geen contradictie”, *T.Strafr.* 2022, afl. 2, 84-85.

Hof van Cassatie 21 december 2021 (P.21.0733.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211221.2N.16/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Proeftijd – Beoordeling – Vermoeden van onschuld

Samenvatting: Artikel 624, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het herstel in eer en rechten afhankelijk is van een proeftijd gedurende dewelke de verzoeker onder meer blijk moet hebben gegeven van verbetering en goed gedrag; bij die beoordeling kan de kamer van inbeschuldigingstelling elk relevant gegeven met betrekking tot de persoonlijkheid van de verzoeker en door hem gestelde handelingen in aanmerking nemen,

met inbegrip van handelingen die onder een strafrechtelijke kwalificatie vallen, voor zover niet wordt vastgesteld dat de verzoeker zich aan die strafbare feiten heeft schuldig gemaakt (1). (1) Cass. 28 april 2021, AR P.20.1243.F, AC 2021, nr. 309, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas..

De kamer van inbeschuldigingstelling kan het oordeel dat een verzoeker in eerherstel het niet te nauw neemt met de verkeersregels tijdens de proeftermijn gronden op de vaststelling dat lastens de verzoeker voor verkeersinbreuken een proces-verbaal van waarschuwing werd opgesteld en dat de verzoeker minnelijke schikkingen en onmiddellijke inningen heeft voldaan.

Artikel 626 Wetboek van Strafvordering legt de minimumduur van de proeftijd vast; volgens artikel 625, 4°, Wetboek van Strafvordering begint de proeftijd te lopen van de dag van het verval van de straffen of van de dag waarop ze verjaren (1), voor zover de niet-uitvoering niet te wijten is aan de verzoeker; de proeftijd duurt voort tot de dag waarop het arrest van eerherstel wordt gewezen; die bepalingen beletten de kamer van inbeschuldigingstelling niet om bij de beoordeling of de verzoeker blijk heeft gegeven van verbetering en goed gedrag zowel rekening te houden met de meest recente gedragingen als met gedragingen die zijn gesteld bij het begin van de proeftijd en zowel rekening te houden met gedragingen gesteld tijdens de minimumproeftijd als na het verstrijken van die minimumproeftijd; op de kamer van inbeschuldigingstelling rust behoudens bij de daartoe strekkende conclusie geen verplichting om te motiveren waarom zij bij haar beoordeling of een verzoeker blijk heeft gegeven van verbetering en goed gedrag oudere dan wel meer recente gedragingen betreft. (1) GwH 8 december 2004, arrest 199/2004, BS 12 januari 2005, RABG 2005, 495 noot Y. VAN DEN BERGHE. Zie ook C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 584.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0295.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.1/NL?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Weigering - Enkel wanneer ernstige en concrete gegevens doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon in de uitvaardigende lidstaat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht

Samenvatting: Artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt geweigerd ingeval ernstige redenen bestaan te denken dat de tenuitvoerlegging van dat bevel afbreuk zou doen aan de fundamentele rechten van de betrokken persoon, zoals die worden bevestigd door artikel 6 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Uit de overweging (10) van de preambule van het Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, waarvan de Wet Europees Aanhoudingsbevel de omzetting naar Belgisch recht uitmaakt, blijkt dat de regeling inzake het Europees aanhoudingsbevel berust op een hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten. Deze hoge mate van vertrouwen tussen de lidstaten houdt een vermoeden in van eerbiediging door de uitvaardigende lidstaat van de fundamentele rechten bedoeld in artikel 4, 5°, Wet Europees Aanhoudingsbevel.

Hieruit volgt dat een weigering tot overlevering op grond van deze laatste bepaling enkel is verantwoord wanneer ernstige en concrete gegevens worden aangevoerd die doen aannemen dat de fundamentele rechten van de persoon zelf, om wiens overlevering wordt gevraagd, in de uitvaardigende lidstaat kennelijk in gevaar zullen worden gebracht.

De rechter oordeelt onaantastbaar of dergelijke gegevens voorhanden zijn. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.21.1591.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.5/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Valsheid in geschrifte - Gebruik - Verjaring - Aanvangsdatum - Wat is 'gebruik'

Samenvatting: Wanneer de dader van de valsheid met hetzelfde bedrieglijk opzet ook gebruik heeft gemaakt van het valse geschrift, gaat de verjaring van de strafvordering ten aanzien van zowel de valsheid als het gebruik van het valse stuk eerst in vanaf het laatste feit van gebruik en duurt het gebruik van het valse stuk voort, zelfs zonder nieuw feit van gebruik van de dader van de valsheid en zonder herhaalde tussenkomst van zijnentwege, zolang het door hem beoogde doel nog niet volkomen is bereikt en zolang de hem verweten beginhandeling verder, zonder verzet van zijn kant, het nuttige voordeel heeft dat hij ervan verwachtte.

De dader van de valsheid gebruikt het valse stuk in de zin van artikel 197 Strafwetboek wanneer hij het aanwendt of laat aanwenden als middel om uitwerking te geven aan de door hem gepleegde valsheid. Vereist is dat de dader van de valsheid die uitwerking ten tijde van het plegen van de valsheid of in de loop van het gebruik van de valsheid heeft beoogd of minstens heeft kunnen voorzien.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0274.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.16/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Verzoek tot wijziging of opheffing - Termijn van 5 dagen - Verzoek is voor verkeerde rechtsinstantie ingesteld of via foute procedure - Quid?

Samenvatting: Artikel 36, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de inverdenkinggestelde kan vragen dat de opgelegde voorwaarden geheel of gedeeltelijk worden opgeheven of gewijzigd of dat hij wordt vrijgesteld van voorwaarden. Het vijfde lid van die paragraaf bepaalt dat de voorwaarden vervallen indien de raadkamer binnen vijf dagen geen uitspraak doet over het verzoek van de inverdenkinggestelde tot opheffing of wijziging ervan.

Het bijzondere rechtsmiddel waarin die bepalingen voorzien, kan enkel worden ingesteld bij een verzoekschrift gericht aan de raadkamer. Het kan niet worden ingesteld voor de onderzoeksrechter. Het kan evenmin worden ingesteld als een incidenteel verzoek opgenomen in een voor de raadkamer neergelegde conclusie in het kader van een hoger beroep dat de inverdenkinggestelde instelt tegen een beslissing van de onderzoeksrechter die de voorwaarden verlengt.

Een verzoek tot opheffing of wijziging van voorwaarden, dat niet ontvankelijk is omdat het niet is ingesteld voor de juiste rechtsinstantie of met toepassing van de juiste procedure, doet de termijn van vijf dagen niet aanvangen.

Hof van Cassatie 8 maart 2022 (P.22.0258.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220308.2N.12/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Handhavings- of regelmatigheidsonderzoek - Inzagerecht van stukken uit een ander onderzoek door de verdachte

Samenvatting: Geen enkele verdragsrechtelijke of wettelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel vereist dat op het moment waarop het onderzoeksgerecht op grond van artikel 21 Voorlopige Hechteniswet overgaat tot het nazicht van de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding en de noodzakelijkheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis, de verdachte inzage krijgt van stukken uit een ander gerechtelijk onderzoek, louter op grond van zijn aanvoering dat uit die stukken gegevens à décharge of nietigheden kunnen blijken.

Hof van Cassatie 15 maart 2022 (P.21.1649.N), www.juportal.be
--

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220315.2N.6/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Hoger beroep - Internering - (Tijdig) Grievenformulier - Artikel 6.1 EVRM

Samenvatting: Uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter:

- volgt voor de overheid in de regel niet de verplichting om een beklagde of inverdenkinggestelde die tijdens de procedure in eerste aanleg werd bijgestaan door een raadsman en die kennis heeft gekregen van de beroepen beslissing, alle vormvereisten voor het hoger beroep tegen die beslissing ter kennis te brengen. Dat geldt ook voor de op straffe van verval van het hoger beroep voorgeschreven verplichting om tijdig nauwkeurig bepaalde grieven in te dienen;
- volgt evenwel dat indien de appellant een persoon is tegen wie een interneringsmaatregel wordt gevorderd en die bijgevolg moet worden bijgestaan of vertegenwoordigd door een

advocaat, de vervallenverklaring van het hoger beroep wegens het niet-indienen van een grievenformulier niet kan worden uitgesproken wanneer de appellant zelf hoger beroep heeft ingesteld op een ogenblik dat hij niet meer was bijgestaan door een raadsman en niet vaststaat dat hij op de hoogte was van de verplichting tijdig een grievenformulier in te dienen.

Het appelgerecht oordeelt onaantastbaar of het hoger beroep in het licht van de voormelde criteria vervallen moet worden verklaard. Het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

Hof van Cassatie 22 maart 2022 (P.21.1614.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.9/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Onderzoeksgerechten – Regeling rechtspleging – Art. 235bis Sv. – Ambtshalve onderzoek regelmatigheid procedure – Onontvankelijkheid omwille van voorrecht van rechtsmacht – Nieuw element – Bevelen van heropening debat

Samenvatting: Artikel 235bis, § 1, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat bij de regeling van de rechtspleging de kamer van inbeschuldigingstelling, op vordering van het openbaar ministerie of op verzoek van een van de partijen, de regelmatigheid van de haar voorgelegde procedure onderzoekt, alsook dat zij dit zelfs ambtshalve kan doen. Volgens artikel 235bis, § 3, Wetboek van Strafvordering beveelt de kamer van inbeschuldigingstelling de heropening van het debat wanneer ze ambtshalve de regelmatigheid van de rechtspleging onderzoekt en er een nietigheid, een grond van niet-ontvankelijkheid of van verval van de strafvordering kan bestaan.

Uit die bepalingen volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling ter gelegenheid van de behandeling van het hoger beroep van een burgerlijke partij tegen de raadkamerbeschikking dat het feit voorwerp van de burgerlijkepartijstelling en de strafvordering geen misdrijf oplevert, slechts kan beslissen tot onontvankelijkheid van de burgerlijkepartijstelling en het niet regelmatig ingesteld zijn van de daarop gesteunde strafvordering, indien blijkt dat dit gegeven in het debat was voor het onderzoeksgerecht dan wel indien de kamer van inbeschuldigingstelling daartoe het debat heeft heropend.

Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de procureur-generaal had gevorderd de beroepen raadkamerbeschikking te bevestigen waarbij werd geoordeeld dat de feiten geen misdrijf opleverden, terwijl niet blijkt dat bij de behandeling van dit hoger beroep is aangevoerd dat eisers burgerlijkepartijstelling onontvankelijk was omdat ze was gericht tegen personen met voorrecht van rechtsmacht. Het arrest dat eisers burgerlijkepartijstelling onontvankelijk verklaart en op die grond oordeelt dat de strafvordering niet regelmatig is ingesteld, zonder daartoe voorafgaandelijk het debat te hebben heropend, schendt artikel 235bis, § 3, Wetboek van Strafvordering, ook al vermeldt het arrest niet uitdrukkelijk dat het artikel 235bis Wetboek van Strafvordering toepast.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220322.2N.12/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Valsheid en gebruik van valse stukken - Door de wet beschermd geschrift - Vorderingsstaat

Samenvatting: Het misdrijf van valsheid in geschriften als bedoeld in de artikelen 193, 196 en 214 Strafwetboek bestaat erin in een door de wet beschermd geschrift, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, de waarheid te vermommen op een bij de wet bepaalde wijze, terwijl hieruit een nadeel kan ontstaan.

Een door de wet beschermd geschrift in de zin van die bepalingen is een geschrift dat in een zekere mate tot bewijs kan strekken, dit is zich aan het openbare vertrouwen opdringen, zodat de overheid of particulieren die ervan kennis nemen of aan wie het wordt voorgelegd, kunnen overtuigd zijn van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit in dat geschrift vastgelegd of kunnen gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten.

Een geschrift dat slechts bewijswaarde heeft na aanvaarding door de bestemming, zoals een door een uitvoerder van een bouwwerk opgestelde en voor de opdrachtgever bestemde vorderingsstaat, dringt zich in de regel niet op aan het openbaar vertrouwen. Dit is slechts anders wanneer de controle van de in het geschrift voorkomende vermeldingen door de bestemming onmogelijk is of deze controle door toedoen van de uitreiker onmogelijk is gemaakt. Het staat aan de rechter te oordelen of dit het geval is.

Uit de omstandigheid dat de bestemming van een vorderingsstaat de juistheid van de erin vervatte gegevens betwist en de rechter in een burgerlijke procedure zich moet uitspreken over de aanspraken van de opsteller en de bestemming onder meer op basis van de vorderingsstaat, volgt niet dat die vorderingsstaat werd gebruikt in een rechtsverhouding met een derde, zich daardoor aan het openbaar vertrouwen opdringt en aldus het karakter krijgt van een door de wet beschermd geschrift. De vorderingsstaat wordt immers in een dergelijk geval opgesteld voor de bestemming ervan en niet ten behoeve van de rechterlijke overheid.

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.17/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Handhaving - Onregelmatige procedure - Geen inzage van het dossier

Samenvatting: Bij de handhaving van de voorlopige hechtenis kan een onregelmatigheid die zich heeft voorgedaan bij de rechtspleging doordat de raadsman van de in verdenking gestelde niet in de mogelijkheid werd gesteld inzage te nemen van het dossier, waardoor zijn recht van verdediging werd miskend, worden hersteld. De onregelmatigheid

van de rechtspleging voor de raadkamer leidt dan ook niet tot de onwettigheid van de handhaving van de voorlopige hechtenis wanneer het volledige dossier ter beschikking werd gehouden van de inverdenkinggestelde en van zijn raadsman vóór diens verschijning voor de kamer van inbeschuldigingstelling waarbij het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer aanhangig is gemaakt. De inverdenkinggestelde is aldus in de mogelijkheid om na te gaan of het dossier geen elementen à décharge bevat en er geen onregelmatigheden of nietigheden werden begaan. De omstandigheid dat de kamer van inbeschuldigingstelling zelf ook de zaak heeft uitgesteld teneinde aan de inverdenkinggestelde de inzage in het volledige strafdossier te garanderen, doet hieraan geen afbreuk.

Hof van Cassatie 5 april 2022 (P.22.0406.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220405.2N.15/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Europees aanhoudingsbevel - Hoger beroep door OM tegen invrijheidsstelling - Taak van de KI

Samenvatting: Artikel 16, § 5, Wet Europees Aanhoudingsbevel bepaalt dat:

- ingeval de raadkamer geen uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel binnen de in paragraaf 1 bepaalde termijn van vijftien dagen, de onderzoeksrechter de invrijheidstelling gelast van de betrokkene;
- het openbaar ministerie binnen de 24 uur te rekenen vanaf deze beschikking hoger beroep kan aantekenen overeenkomstig artikel 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel.

Artikel 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel regelt de procedure ingeval van een hoger beroep tegen de beslissing betreffende de tenuitvoerlegging van het Europees Aanhoudingsbevel.

Uit de samenlezing van de artikelen 16, § 5, en 17 Wet Europees Aanhoudingsbevel volgt dat ingeval van hoger beroep door het openbaar ministerie tegen de beslissing tot invrijheidstelling van de onderzoeksrechter op grond van artikel 16, § 5, Wet Europees Aanhoudingsbevel, de kamer van inbeschuldigingstelling zich niet enkel moet uitspreken over de hechtenistoestand van de betrokkene, maar ook over de tenuitvoerlegging van het Europees Aanhoudingsbevel.

Hof van Cassatie 19 april 2022 (P.22.0056.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220419.2N.10/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Ne bis in idem - Buitenvervolginstelling wegens afwezigheid voldoende bezwaren of verval van de strafvordering door verjaring

Samenvatting: Artikel 14.7 IVBPR bepaalt dat niemand voor een tweede keer mag worden berecht of gestraft voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds overeenkomstig de wet en het procesrecht van elk land bij einduitspraak is veroordeeld en waarvan hij is vrijgesproken.

Krachtens artikel 4.1 Zevende Aanvullend Protocol EVRM wordt niemand opnieuw berecht of gestraft in een strafrechtelijke procedure binnen de rechtsmacht van dezelfde Staat voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds onherroepelijk is vrijgesproken of veroordeeld overeenkomstig de wet en het strafprocesrecht van die Staat.

Het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem heeft dezelfde draagwijdte.

Uit deze bepalingen en dit algemene rechtsbeginsel volgt dat een tweede vervolging verboden is wegens identieke feiten of substantieel dezelfde feiten die na een eerste vervolging hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak en voor zover die vervolgingen betrekking hebben op dezelfde persoon.

Een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak is een beslissing die de zaak niet slechts voorlopig maar wel onherroepelijk beëindigt. De toepassing van het non bis in idem-beginsel vereist dat de zaak ten gronde werd onderzocht en er dus werd geoordeeld over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de dader die zich in een tweede vervolging erop beroept.

Beslissingen van het onderzoeksgerecht hebben in de regel slechts gezag van gewijsde indien het uitspraak doet als vonnisgerecht.

Een door het onderzoeksgerecht bevolen buitenvervolginstelling wegens de afwezigheid van voldoende bezwaren of wegens het verval van de strafvordering door verjaring is geen onherroepelijke beslissing over de strafvordering. Een dergelijke beslissing kan niet dienen als basis voor de toepassing van het non bis in idem-beginsel.

Het arrest stelt vast dat:

- bij beschikking van de raadkamer van de rechtbank van eerste aanleg Limburg, afdeling Hasselt, van 13 november 2020 de verweerder buiten vervolging werd gesteld voor schending van het beroepsgeheim (telastlegging A) en dat de strafvordering met betrekking tot het feit van laster (telastlegging B) was verjaard;
- geen hoger beroep werd ingesteld tegen deze beschikking;
- de thans ten laste gelegde feiten identiek zijn of een identiek feitenstelsel inhouden of minstens in substantie dezelfde zijn, als deze waarover de raadkamer bij definitief geworden beschikking van 13 november 2020 reeds oordeelde.

Het arrest dat vervolgens oordeelt dat de strafvordering bij toepassing van het non bis in idem-beginsel vervallen is, gelet op deze definitieve beschikking van buitenvervolginstelling en de vaststelling van verval van de strafvordering door verjaring, is niet naar recht verantwoord.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 17 juni 2020 (P.20.0593.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200617.2F.19/FR?HiLi=eNpLtDKwqq4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Wraking - Rechtsmisbruik - Schorsende werking - Art. 837 Gerechtelijk Wetboek

2. Wraking - Wettige verdenking - Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

Samenvatting: 1. Een verzoek tot wraking dat rechtsmisbruik uitmaakt, heeft geen schorsende werking (zie concl. “in hoofdzaak” OM in Pas. 2020, nr. 406 ; Cass. 18 mei 2016, AR P.16.0572.F, AC 2016, nr. 329, en concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.).

2. De verdenking van een partij betreffende de onpartijdigheid van de rechter is slechts wettig indien de vermoedens die zij in dat opzicht zegt te koesteren voor redelijk verantwoord kunnen doorgaan (zie Cass. 31 december 2019, AR P.19.1303.F, AC 2019, nr. 690; Cass. 3 april 2019, AR P.19.0303.F, AC 2019, nr. 208, met concl. “in hoofdzaak” van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 21 november 2018, AR P.18.1175.F, AC 2018, nr. 657; Cass. 27 april 2016, AR P.16.0509.F, AC 2016, nr. 288; Cass. 28 januari 2004, AR P.04.0119.F, AC 2004, nr. 50 (“er moet worden nagegaan of de verdenkingen die een partij zegt te koesteren, voor objectief verantwoord kunnen doorgaan”).

Hof van Cassatie 23 juni 2020 (P.20.0618.N), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22/NL?HiLi=eNpLtDKwgg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Voorrecht van rechtsmacht - Magistraat van een hof van beroep - Verwijzing door het Hof naar een ander hof van beroep voor aanstelling van een onderzoeksmagistraat - Beëindiging van het onderzoek - Verruimde minnelijke schikking - Regeling van de rechtspleging - Bevoegdheid van het Hof - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Uit het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 131/2016 van 20 oktober 2016 en rekening houdend met de arresten nr. 9/2018 van 1 februari 2018, nr. 35/2018 van 22 maart 2018 en nr. 82/2018 van 28 juni 2018 van datzelfde Hof en artikel 502, Wetboek van Strafvordering, volgt dat wanneer het Hof van Cassatie in een zaak van voorrecht van rechtsmacht lastens een magistraat van een hof van beroep, de zaak heeft verwezen naar een ander hof van beroep teneinde een onderzoeksmagistraat aan te wijzen om op te treden als onderzoeksrechter, het Hof wanneer het gerechtelijk onderzoek is beëindigd de rechtspleging moet regelen op een wijze die vergelijkbaar is met die welke geldt bij de gemeenrechtelijke procedure van regeling van de rechtspleging; dat dit derhalve inhoudt dat wanneer er toepassing wordt gemaakt van de door artikel 216bis, §2, Wetboek van Strafvordering, bepaalde procedure van verruimde minnelijke schikking, het aan het Hof toekomt, na controle van de wettelijke toepassingsvoorwaarden bepaald in artikel 216bis, §1, Wetboek van Strafvordering, van de eventuele vergoeding van de slachtoffers of de fiscale en sociale administraties, van de uit vrije wil en weloverwogen aanvaarding van de

minnelijke schikking en van de proportionaliteit ervan met de ernst van de feiten en de persoonlijkheid van de in verdenking gestelde, deze verruimde minnelijke schikking te bekrachtigen (1). (1) Zie de vordering van het OM; A. WINANTS, "Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht", in F. DERUYCK (ed.), *Strafrecht in/uit balans*, Kluwer 2020, 129-160.

Hof van Cassatie 1 september 2021 (P.21.1078.F), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210901.2F.3/FR?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Strafvuivering – Strafvuiveringsrechtbank – Voorwaardelijke invrijheidstelling – Weigering – Justitie-assistent – Geen zwijgrecht van de veroordeelde – Vermoeden van onschuld – Art. 6.2 EVRM

Samenvatting: Het zwijgrecht, dit is om niet te worden gedwongen om mee te werken aan de eigen beschuldiging, houdt in dat het Openbaar Ministerie zich niet kan steunen op bewijs verkregen door dwang of druk in strijd met de wil van de betrokkene. De justitie-assistent is geen vervolgende of rechtsprekende autoriteit, zodat de veroordeelde ten aanzien van de justitie-assistent onder wiens begeleiding hij staat, zich niet kan beroepen op een zwijgrecht om zich te onttrekken aan zijn loyaliteitsverplichting.

Met noot: HOET, P., « Het vermoeden van onschuld en de spreekplicht van de veroordeelde tegenover de justitie-assistent bij controle op naleving van de voorwaarden in het raam van strafvuivering », *T.Strafr.* 2022, afl. 2, 77-83.

Hof van Cassatie 1 februari 2022 (P.21.1190.N – P.21.1222.N), www.juportal.be met conclusie van advocaat-generaal De Smet

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220201.2N.8/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: 1. Heropening van de rechtspleging - Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome - 04-11-1950 - Artt. 6.1 en 6.3.c

2. Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome - 04-11-1950 - Artt. 6.1 en 6.3.c – Recht op bijstand van een advocaat

Samenvatting: 1. Uit een unilaterale verklaring van de Belgische regering en de beoordeling ervan door het EHRM, waarbij een schending werd vastgesteld van het door artikel 6.1 en 6.3.c EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en de toegang tot een raadsman in

alle fasen tot aan het strafproces, volgt dat het Hof van Cassatie door de redenen van de appelrechters aan te nemen dat de afwezigheid van de bijstand van een advocaat bij meerdere verklaringen van de verdachte (verzoeker) niet heeft geleid tot een onherstelbare aantasting van het recht op een eerlijk proces, vermelde waarborgen heeft miskend, aangezien ten eerste deze verklaringen werden afgelegd zonder de bijstand van een raadsman en zonder dat de verzoeker werd gewezen op het recht om te zwijgen en om zichzelf niet te beschuldigen, ook niet bij de verklaringen waarbij hij zich omwille van zijn vrijheidsberoving in een bijzonder kwetsbare positie bevond en ten tweede de appelrechters zich voor hun beslissing over de schuldvraag op deze verklaringen hebben gesteund en evenmin is uit te sluiten dat deze hebben gediend om hun overtuiging die verkregen werd op grond van ander bewijselementen, te bevestigen; de aldus vastgestelde schending van artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM als gevolg van een procedurefout of –tekortkoming is dermate ernstig dat er ernstige twijfel bestaat over de uitkomst van de bestreden rechtspleging (1). (1) Zie concl. OM.

2. Het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM en in het bijzonder uitgelegd door het EHRM in het arrest van 9 november 2018 (Beuze t/ België, nr. 71409/10) vereist dat aan een verdachte bijstand van een advocaat wordt verleend tijdens zijn verhoor door de politie indien hij zich in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, wat onder meer het geval is wanneer hij van zijn vrijheid is beroofd, alsook dat aan een verdachte die niet van zijn vrijheid is beroofd, voorafgaand aan zijn verhoor voldoende uitdrukkelijk mededeling wordt gedaan dat hij het recht heeft om te zwijgen en dat hij niet verplicht kan worden zichzelf te beschuldigen; die vereisten gelden eveneens in het geval dergelijk verhoor plaatsvond voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 47bis, § 6, Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie concl. OM.

Het recht van toegang tot de advocaat houdt in dat vanaf het ogenblik van de vrijheidsberoving de verdachte contact kan hebben met een advocaat en er vertrouwelijke aanwijzingen kunnen worden gegeven, alsook dat de advocaat bij de verhoren tijdens het vooronderzoek fysiek mag aanwezig zijn, wat moet toelaten een effectieve en concrete bijstand te verlenen en erop toe te zien dat het recht van verdediging niet wordt miskend; dit recht van toegang tot de advocaat kan een verdachte enkel worden ontzegd indien daartoe dwingende redenen zijn; dat zal slechts uitzonderlijk het geval zijn, die redenen hebben noodzakelijk een tijdelijk karakter en ze kunnen slechts worden aangenomen op grond van een specifieke beoordeling van de omstandigheden van de zaak, zoals de dringende noodzaak om in een bepaalde zaak een ernstige aantasting van het leven, de vrijheid of de fysieke integriteit te voorkomen; een beperking van het recht van toegang op een wettelijke en dus algemene, verplichte en systematische basis vormt als dusdanig geen dwingende reden (1). (1) Zie concl. OM.

Een beperking van het recht van toegang tot de advocaat leidt bij afwezigheid van dwingende redenen niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat aan de rechter te onderzoeken of in het licht van de omstandigheden van de zaak de beperking van het recht van toegang tot de raadsman de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene

om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossier-elementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties; tegen een beklaagde kan geen veroordeling worden uitgesproken die geheel of gedeeltelijk is gegrond op verklaringen die hij heeft afgelegd in strijd met de voormelde vereisten (1). (1) Zie concl. OM.

Zie ook de bijgewerkte factsheet van het EHRM omtrent de bijstand van een advocaat (maart 2022): https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Police_arrest_ENG.pdf

Hof van Cassatie 31 maart 2022 (C.21.0196.N)), www.juportal.be

Hyperlink:

<https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220331.1N.4/NL?HiLi=eNpLtDKwqg4FAAZPAf4=>

Trefwoorden: Rechtsplegingsvergoeding – Provisioneel bedrag – Een in geld waardeerbare vordering?

Samenvatting: Krachtens artikel 1022, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek is de rechtsplegingsvergoeding een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij.

In uitvoering van artikel 1022, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek worden de bedragen van de rechtsplegingsvergoeding vastgesteld in het Tarief Rechtsplegingsvergoeding, rekening houdend met onder meer de aard van de zaak en de belangrijkheid van het geschil.

De artikelen 2 tot 4 Tarief Rechtsplegingsvergoeding voorzien in indexeerbare bedragen van de rechtsplegingsvergoeding voor al dan niet in geld waardeerbare vorderingen.

Tot bepaling van de rechtsplegingsvergoeding voor in geld waardeerbare vorderingen wordt concreet voorzien in tariefschalen naargelang het bedrag van de vordering dat wordt vastgesteld overeenkomstig de artikelen 557 tot 559, 561, 562 en 618, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek.

Bij een vordering tot vergoeding ten belope van een provisioneel bedrag ontbreekt in de regel de grondslag om de waarde van die vordering te bepalen.

Enkel wanneer het provisionele bedrag wordt gevorderd zonder voorbehoud voor verdere raming van de vergoeding bijvoorbeeld in het licht van een onderzoeksmaatregel, kan dit bedrag worden gelijkgesteld met het effectief gevorderde bedrag, zodat een in geld waardeerbare vordering voorligt.

Voorts kan de rechter corrigeren in geval een vordering tot vergoeding abusievelijk is ondergewaardeerd ten belope van slechts een provisioneel bedrag.

2.5. Grondwettelijk Hof

GwH 10 maart 2022 (33/2022), www.const-court.be

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-033n.pdf>

Trefwoorden: Publiek recht - Politie - Politieel informatiebeheer - Verwerking van persoonsgegevens - 1. Gevoelige gegevens - a. doeleinden van de verwerking van gezondheidsgegevens en van genetische gegevens - b. bewaringstermijn van de gegevens - c. waarborgen - d. recht op toegang tot de gegevens en rechtsmiddelen - 2. Koppeling van databanken - 3. Verwerking van gegevens betreffende personen die het voorwerp uitmaken van een bestuurlijke maatregel - 4. Bewaring en archivering van gegevens - 5. Verwittigen van het Controleorgaan in geval van aanmaak of wijzigingen betreffende een bijzondere gegevensbank - 6. Rechtstreekse toegang van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot de algemene nationale gegevensbank - 7. Advies van het Controleorgaan in geval van mededeling van gegevens aan openbare overheden

Samenvatting: Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 17 december 2019 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 18 december 2019, heeft de vzw « Ligue des droits humains », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. C. Forget, advocaat bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 4, 7, 8, 13, 14, 21 en 22 van de wet van 22 mei 2019 « tot wijziging van diverse bepalingen wat het politieel informatiebeheer betreft » (bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 19 juni 2019).

Het Hof : onder voorbehoud van de in B.14.5 vermelde interpretatie en rekening houdend met hetgeen is vermeld in B.46.3, verwerpt het beroep.

Persbericht: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-033n-info.pdf>

De wet van 22 mei 2019 concretiseert het algemene kader dat van toepassing is op de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten. De vzw « Ligue des droits humains » vordert de vernietiging van verschillende bepalingen van die wet.

Het Hof verwerpt het beroep. Het is van oordeel dat de regels die van toepassing zijn op de verwerking van gevoelige gegevens, grondwettig zijn. Het verwerpt ook de bezwaren die zijn gericht tegen de koppeling van de politieel gegevensbanken. Ten slotte is het Hof van oordeel dat de regels met betrekking tot de rechtstreekse toegang van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot de Algemene Nationale Gegevensbank (ANG) een billijk evenwicht tot stand brengen tussen het recht op eerbiediging van het privéleven en de bescherming van de nationale veiligheid.

Het Hof verwerpt het beroep, onder voorbehoud van de voormelde interpretatie over de doeleinden van de verwerking van de gezondheidsgegevens en rekening houdend met de verplichting voor de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie om het Controleorgaan te raadplegen alvorens enige koppeling van gegevensbanken en enige verwerking die een koppeling inhoudt, toe te staan.

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-036n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Politie over het wegverkeer - Immobilisering van het voertuig als beveiligingsmaatregel - Verzoek van de eigenaar van het voertuig om een einde te maken aan de immobilisering - Weigering van het openbaar ministerie - Ontstentenis van een recht van hoger beroep

Samenvatting: Bij arrest van 12 november 2020, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 11 augustus 2021, heeft de kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Is art. 58bis van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het ten aanzien van de eigenaar van een voertuig dat het voorwerp uitmaakt van een immobilisatie niet voorziet in een recht op hoger beroep in geval van weigering van het openbaar ministerie om het voertuig vrij te geven of de immobilisatie ervan op te heffen, terwijl dergelijk recht op hoger beroep wel [wordt] toegekend aan de eigenaar van een voertuig dat het voorwerp uitmaakt van een beslag in het kader van een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek ? ».

Het Hof zegt voor recht :

Artikel 58bis van de wet van 16 maart 1968 « betreffende de politie over het wegverkeer » schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het voor de eigenaar van het voertuig niet voorziet in een effectieve beroepsmogelijkheid bij een rechter met betrekking tot een beslissing tot weigering van de opheffing van de immobilisering van het voertuig.

Hyperlink: <https://www.const-court.be/public/n/2022/2022-052n.pdf>

Trefwoorden: Strafrecht - Uittreksel uit het strafregister - Vermelding van een beslissing tot internering - Geen mogelijkheid tot herstel in eer en rechten

Samenvatting: Bij arrest van 24 maart 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 1 april 2021, heeft het Hof van Cassatie de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 621 van het Wetboek van strafvordering de artikelen 10, 11 of 22 van de Grondwet, in zoverre het het herstel in eer en rechten uitsluit van de personen die het voorwerp hebben uitgemaakt van een beslissing tot internering of betreffende de internering, genomen met toepassing van de wet van 5 mei 2014 betreffende de internering of de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij ? ».

Het Hof zegt voor recht :

- Artikel 621 van het Wetboek van strafvordering schendt de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet niet.

- De ontstentenis van een wettelijke regeling die het mogelijk maakt om, onder bepaalde voorwaarden, te vragen dat de beslissingen tot internering niet meer worden vermeld in de uittreksels uit het strafregister, noch toegankelijk worden gemaakt voor de in artikel 594 van het Wetboek van strafvordering bedoelde administratieve overheden, schendt de artikelen 10, 11 en 22 van de Grondwet.

2.6. Raad van State

Raad van State 11 januari 2022, NC 2022, afl. 2, 114-117.

Trefwoorden: Schuldig verzuim – Materieel bestanddeel – Geen opzettelijke gewelddaad voor de Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders

Samenvatting: Luidens artikel 31, eerste lid, 2° van de wet van 1 augustus 1985 kan de Commissie een financiële hulp toekennen wanneer een persoon overleden is als rechtstreeks gevolg van een opzettelijke gewelddaad.

De gewelddaad moet intentioneel gepleegd zijn door de dader en in hoofde van de dader moet de wil aanwezig zijn om geweld aan te wenden tegen een persoon.

Schuldig verzuim kan niet worden beschouwd als een gewelddaad in de zin van artikel 31 van de wet van 1 augustus 1985, want het is een verzuismisdrijf, waarbij een onthouding of een niet-handelen wordt bestraft.

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Gent 29 maart 2019, RW 2021-22, afl. 31, 1245-1246.

Trefwoorden: 1. Straf – Zwaarste straf – Criteria – Misdrijven die bestraft worden met eenzelfde maximumgevangenisstraf – Bepaling van de omvang van de bijkomende geldboete voor de beoordeling van de zwaarste straf – Geldboete die zoveel keer wordt toegepast als er slachtoffers zijn

2. Huisvesting – Vlaamse Wooncode – Terbeschikkingstelling van een woning die niet voldoet aan de woonkwaliteitsnormen – Verzwarende omstandigheid dat van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt – Bestrafing

3. Ontucht en prostitutie – Kamerverhuur met het oog op prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren – Bestrafing

Samenvatting: 1., 2. en 3. Wanneer misdrijven met dezelfde maximumgevangenisstraffen worden bestraft, is de bijkomende maximumgeldboete beslissend voor het bepalen van de zwaarste straf, en dit ongeacht of die geldboete een facultatieve dan wel een verplichte bijkomende straf inhoudt, en ongeacht of de voorgeschreven hoofdgevangenisstraf al dan

niet verplicht is en de geldboete ook als een autonome hoofdstraf kan worden opgelegd. Wanneer het desbetreffende misdrijf strafbaar is gesteld met eenzelfde maximum gevangenisstraf en een geldboete die zoveel keer moet worden toegepast als er slachtoffers zijn t.a.v. wie het misdrijf werd gepleegd, wordt een maximumgeldboete voor dat misdrijf vastgesteld rekening houdend met het aantal in de desbetreffende telastlegging betrokken slachtoffers. Dit is met name het geval voor het in art. 380 Sw. bedoelde misdrijf van kamerverhuur met het oog op prostitutie met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren, maar niet voor de in art. 20, § 1 Vlaamse Wooncode bedoelde terbeschikkingstelling van een woning die niet voldoet aan de woonkwaliteitsnormen, met de verzwarende omstandigheid dat van de betrokken activiteit een gewoonte wordt gemaakt.

Brussel 20 oktober 2021, <i>JLMB</i> 2022, afl. 10, 436-439.
--

Trefwoorden: 1. Infraction – Viol – Consentement – Fragilité psychologique de la victime – Chantage affectif – Abus

2. Infraction – Viol – Viol en groupe – Consentement – Insistance des auteurs – Effet de groupe – Renonciation de la victime à s’opposer physiquement.

3. Infraction - Complicité et corréité – Viol – Assistance passive des auteurs.

Samenvatting: 1. Il ne peut être question de consentement à un gang bang lorsque la victime est amenée à consentir à une telle pratique sexuelle sur l’insistance de son petit ami qui la convainc d’entretenir avec ses amis des rapports sexuels en arguant, invariablement, à l’appui de ses demandes répétées, qu’il s’attacherait sérieusement à elle si elle venait à accepter de s’y soumettre. Vicie le consentement de la victime le prévenu qui, sachant pertinemment qu’elle est follement amoureuse de lui, exploite ses fragilités qui la rendent tout à fait encline à céder à cette forme de chantage affectif alors qu’elle est à la recherche permanente de son affection et de son attention et appréhende qu’il ne mette fin à leur relation.

2. Il n’y a pas consentement libre, réfléchi et volontaire à une relation sexuelle lorsque celle-ci est moralement imposée à la victime qui, comprenant que les auteurs sont déterminés à abuser d’elle, s’abandonne contre son gré à leurs plaisirs tout en leur signifiant ne pas vouloir avoir de telles relations avec eux.

3. Le participant qui, bien que n’étant pas parvenu à pénétrer la victime, s’est clairement associé à son viol par ses amis en restant avec eux lors des faits, en assistant à ceux commis par d’autres, en ne prenant aucune initiative pour empêcher leur réalisation et en ne se désolidarisant à aucun moment des autres, se rend coupable de viol, au sens de l’article 66 du Code pénal.

Met noot : BASTYNS, O., « L’absence de consentement dans l’infraction de viol », *JLMB* 2022, afl. 10, 436-439.

Trefwoorden: 1. Infractions diverses – Sexisme – Éléments constitutifs – Dol - Dol spécial.

2. Infractions diverses – Sexisme – Éléments constitutifs – Expression d'un mépris ou de propos tendant à considérer la femme comme inférieure ou réduite à sa dimension sexuelle – Gravité de l'atteinte à la dignité de la femme.

Samenvatting: 1. Le délit de sexisme requiert six éléments constitutifs : un geste ou un comportement, l'expression du sexisme, une atteinte portée à la dignité d'une personne déterminée, la gravité de cette atteinte, la publicité au sens de l'article 444 du Code pénal et la faute intentionnelle. La loi exige l'intention d'exprimer un mépris à l'égard d'une personne ou de la considérer comme inférieure en sachant que le geste ou le comportement est susceptible d'entraîner une atteinte à la dignité de cette personne.

2. Aborder une jeune fille de 13 ans en rue, de façon insistante, lui parler de son âge puis, après avoir mis la main sur son épaule et lui dire qu'elle a l'air vicieuse n'est pas constitutif de sexisme à défaut, notamment, d'expression par le prévenu d'un mépris à l'égard de la victime ou de propos tendant à la considérer comme inférieure ou réduite à sa dimension sexuelle, et du caractère de gravité exigé par la loi.

Trefwoorden: 1. Opposition – Tardiveté – Erreur de l'huissier – Force majeure.

2. Infraction - Complicité et corréité – Formes de participation active – Abstention de réaction ou de désapprobation – Simple approbation – Bénéfice tiré de la commission (non).

3. Infraction - Complicité et corréité – Formes de participation passive – Manifestation d'un désintérêt ou une approbation passive – Défaut de dénonciation (non)

Samenvatting: 1. L'opposition faite en dehors du délai légal de quinze jours est recevable lorsque le conseil de l'opposant a mandaté un huissier de justice dans ce délai tandis que le retard résulte d'une faute commise par cet huissier dans le cadre du monopole que l'article 519 du Code judiciaire lui accorde. Cette faute est constitutive d'un cas de force majeure.

2. La connaissance d'un projet criminel et l'abstention de réaction ou de désapprobation, la simple approbation du projet de commettre une infraction ou encore le fait de profiter du butin résultant de l'infraction, ne sont pas punissables au titre d'actes de participation.

3. La seule manifestation d'un désintérêt ou une approbation passive n'est pas punissable au titre de participation par omission, sous la réserve de l'application de la prévention de non-assistance à personne en danger. Il en est de même pour la personne qui, ayant connaissance de la commission d'une infraction ou de son imminence, ne réagit pas et s'abstient de la dénoncer.

Brussel 2 februari 2022, *NJW* 2022, afl. 457, 192-197.

Trefwoorden: Seksisme – Aanzettingsmisdrijf – Discriminatie bij aanbieden goederen en diensten

Samenvatting: Een medeoprichter van de partij Islam wordt door het hof van beroep te Brussel veroordeeld op grond van de Seksismewet. Tijdens een televisieprogramma had hij een geheel van gebaren en handelingen gesteld die wezen op een minachting voor (onder meer) een vrouwelijke televisiepresentatrice.

Met noot: BORGHS, P., “Misprijzen tegenover vrouwen als strafbare vorm van seksisme”, *NJW* 2022, afl. 457, 197-198.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

Brussel 8 maart 2022, *JT* 2022, afl. 11, 175-177.

Trefwoorden: Onderzoeksgerecht – Kamer van inbeschuldigingstelling – Prejudiciële vraag aan Grondwettelijk Hof door de onderzoeksrechter – Gevolg

Samenvatting: Lorsque le juge a interrogé la Cour constitutionnelle à titre préjudiciel, la nécessité de suspendre la procédure jusqu'à ce que ladite Cour se prononce se justifie par le souci d'éviter que des questions ne soient tranchées de façon définitive sur la base d'une loi qui pourrait être jugée inconstitutionnelle.

Rien n'empêche cependant que des mesures soient prises lorsqu'elles sont requises pour aménager provisoirement la situation des parties, que ce soit pour protéger leurs droits ou, dans le cas d'une procédure pénale, pour préserver l'effet utile de l'enquête, à condition qu'elles n'hypothèquent pas la solution qu'il conviendra d'apporter au fond, selon la décision de la Cour constitutionnelle.

Tel est le cas des devoirs d'audition nécessaires à l'identification de suspects et de ceux requis pour l'identification de leurs moyens de communication et le repérage téléphonique.

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

- Nihil

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Henegouwen (afd. Doornik) 22 maart 2021, *JLMB* 2022, afl. 10, 444-445.

Trefwoorden: Presse - Délit de presse – Commentaire écrit diffusé sur internet – Appréciation de la qualité d'un repas – Compétence – Cour d'assises

Samenvatting: Le commentaire d'un repas consommé dans un restaurant, publié sur le site internet Tripadvisor, constitue l'expression d'une pensée ou d'une opinion diffusée par la voie numérique qui doit être qualifiée de délit de presse relevant de la compétence exclusive de la cour d'assises.

Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 9 juni 2021, <i>NC</i> 2022, afl. 2, 154-158.

Trefwoorden: Strafbare poging – Loutere voorbereidingshandelingen – Begin van uitvoering – Uitwendige handelingen – Poging gifmoord – Wet 7 juli 1875 – Toepassingsvoorwaarden

Samenvatting: Een voornemen om een misdrijf te plegen of het louter stellen van zuiver voorbereidende handelingen is op zich niet strafbaar.

Een strafbare poging veronderstelt een begin van uitvoering van het beoogde misdrijf. Hiervoor is vereist dat uitwendige daden werden gesteld die geen enkele twijfel laten bestaan over de bedoeling van de dader.

Het enkele bezit van een giftige, potentieel dodelijke stof zonder dat blijkt dat de bezitter de intentie had om deze effectief toe te dienen aan het slachtoffer of zonder dat enige poging werd ondernomen om het slachtoffer te vergiftigen, houdt geen begin van uitvoering in. De afgifte van die giftige, potentieel dodelijke stof door een derde aan de bezitter is een louter voorbereidende handeling, maar geen begin van uitvoering van de vergiftiging.

Het door een derde gedaan aanbod dat werd aanvaard om deel te nemen aan een vergiftiging waarbij ook schriftelijke berichten over en weer worden uitgewisseld tussen de leverancier van de giftige, potentieel dodelijke stof en degene die de stoffen zou toedienen, gevolgd door de afgifte van die stof in de veronderstelling dat de ontvanger daarmee het slachtoffer zou vergiftigen, valt onder de toepassing van artikel 1, eerste lid van de wet van 7 juli 1875. Dit is geen louter mondeling gedaan aanbod of voorstel en de aanvaarding van een dergelijk aanbod of voorstel in de zin van artikel 1, derde lid van deze wet.

Corr. Luik (afd. Luik) 10 november 2021, <i>JLMB</i> 2022, afl. 10, 445-449.
--

Trefwoorden: 1. Harcèlement – Relations politiques conflictuelles – Critère d'appréciation (oui).

2. Harcèlement – Relations politiques conflictuelles – Liberté du débat politique – Tolérance du débat politique.

3. Harcèlement – Relations politiques conflictuelles – Liberté du débat politique – Caractère absolu (non)

Samenvatting: 1. Les relations humaines dans le milieu politique sont plus conflictuelles, voire plus dures, que dans d'autres domaines de la société civile. Par essence, les politiciens défendent des idées et des projets qui peuvent être contradictoires, de sorte qu'il est

inhérent à la politique de donner lieu à des débats d'idées qui peuvent parfois se révéler plus rudes. Ce contexte doit dès lors être pris en considération lorsqu'il s'agit d'apprécier le caractère harcelant d'un comportement.

2. Le libre jeu du débat politique se trouve au cœur même de la notion de société démocratique, de sorte que les limites de la critique admissible sont plus larges à l'égard d'un homme politique, visé en cette qualité, que d'un simple particulier. Le libre jeu du débat politique ne signifie cependant pas que le politicien devrait supporter un comportement harcelant à son endroit. Il doit néanmoins être admis que, dans le cadre de sa vie publique, le politicien sait qu'il s'expose, par sa fonction ou son mandat, à des critiques ou contestations de ses opinions ou décisions.

À cet égard, il doit assumer, dans le cadre de sa vie publique, des comportements qui pourraient être constitutifs de harcèlement s'ils concernaient sa vie privée, à l'instar de celle de tout autre citoyen. La solution contraire aurait pour conséquence de museler, voire d'empêcher, le débat politique.

3. La liberté du débat politique ne revêt assurément pas un caractère absolu. L'une de ces limites réside dans le délit de harcèlement, dont il a été précisé que les limites de la critique acceptable sont plus importantes eu égard au contexte propre à la gestion de la chose publique caractérisé par des relations humaines davantage clivantes et conflictuelles.

Corr. Luik (afd. Luik) 11 januari 2022, <i>JLMB</i> 2022, afl. 10, 450-452.

Trefwoorden: 1. Stupéfiants – Acte préparatoire – Notion – Acte en soi légal – Commission dans le cadre d'une organisation criminelle.

2. Stupéfiants – Acte préparatoire – Tentative – Dérogation (non).

Samenvatting: 1. Les actes préparatoires au sens de l'article 2bis, paragraphe 6, de la loi du 24 février 1921 sont ceux par lequel une personne commet des actes qui ne sont peut-être pas répréhensibles en tant que tel sur le plan pénal, au profit d'une organisation en charge de la culture de stupéfiants.

L'incrimination des actes préparatoires au sens de l'article 2bis, paragraphe 6, de la loi du 24 février 1921 a pour objet de permettre la poursuite de faits qui ne sont pas répréhensibles en tant que tel (louer des camions, fournir une voiture avec un double fond, vendre des hottes particulièrement performantes pour que l'odeur de la plantation ne soit pas perceptible,...) mais qui le deviennent lorsqu'il s'agit d'actes préparatoires commis dans le cadre d'une organisation au profit d'autres personnes en charge de la plantation de cannabis.

2. En incriminant les actes préparatoires au sens de l'article 2bis, paragraphe 6, de la loi du 24 février 1921, le législateur n'a pas eu l'intention de déroger aux règles habituelles de la tentative en permettant de sanctionner le comportement d'une personne qui a mis fin volontairement à la réalisation d'une infraction commise en dehors de toute association.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- COLETTE, M., *Het Salduzacquis in verhouding tot de Belgische ondervragingscultuur*, Mortsel, Intersentia, 2022, 250 p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- Nihil

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- LUGENTZ, F, « La décision d'enquête européenne, lieu d'expression de l'érosion de la confiance dans les autorités judiciaires ? », *RDP* 2022, afl. 4, 404-418. (noot bij HvJ 16 december 2021)

- PHUATI NSUAMI, R., « L'erreur dans la jurisprudence de la Cour pénale internationale », *RDJ* 2022, afl. 3, 264-296.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- HOET, P., "Een opleiding als bijzondere voorwaarde bij een probatie-uitstel", *T.Strafr.* 2022, afl. 1, 50-52. (noot bij Cass. 14 september 2021 (P.21.0837.N))
- HOET, P., "Een uittreksel uit het strafregister tot bewijs van een eerdere veroordeling: voldoende om uitstel van de tenuitvoerlegging van de straf te weigeren", *T.Strafr.* 2022, afl. 1, 53-56. (noot bij Cass. 28 september 2021 (P.21.0653.N))
- MUYLLE, K., "Rechtbank verwerpt rechtstreekse dagvaarding van parlementslid buiten de zitting", *De Juristenkrant* 2022, afl. 444, 3. (noot bij Corr. Oost-Vlaanderen (afd. Gent) 9 februari 2022, onuitgeg.)
- ROZIE, J., "De strafdoelstellingen in het licht van de gewijzigde rechtspraak van het Hof van Cassatie", *NC* 2022, afl. 2, 119-126. (noot bij Cass. 16 maart 2021 (P.20.1123.N))

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BASTYNS, O., « L'absence de consentement dans l'infraction de viol », *JLMB* 2022, afl. 10, 436-439. (noot bij Brussel 20 oktober 2021)
- BORGHS, P., "Misprijzen tegenover vrouwen als strafbare vorm van seksisme", *NJW* 2022, afl. 457, 197-198. (noot bij Brussel 2 februari 2022)
- DE BOCK, E., "Het openbaarheidsvereiste bij het misdrijf laster", *T.Strafr.* 2022, afl. 1, 38-41. (noot bij Cass. 25 september 2020 (P.20.0042.N))
- DE HERDT, J., ROZIE, J., VANDERMEESCH, D., "Femicide als afzonderlijk misdrijf in het Strafwetboek: een sterk wapen of 'une fausse bonne idée'?", *NC* 2022, afl. 2, 81-94.
- KUTY, F., « La cause de justification du militant politique pacifiste en droit pénal : lorsque la liberté d'expression vient suppléer l'inapplicabilité de l'état de nécessité », *JLMB* 2022, afl. 10, 429-431.
- PETERSEN, J., "Hoe niet elke bedreiging een mening is, en niet elke mening een drukpersmisdrijf", *T.Strafr.* 2022, afl. 2, 99-101. (noot bij Cass. 18 januari 2022 (P.21.1226.N))
- Rechtsleer - Noten bij rechtspraak- 2022
- RIGAUX, M.-F., « La Cour constitutionnelle et l'offense au Roi », *RDJ* 2022, afl. 4, 333-54.
- ROYER, S., « Kamer keurt nieuw seksueel strafrecht goed », *De Juristenkrant* 2022, afl. 446, p. 1-2.
- TERSAGO, P., "Een gerichte focus op malafide autoverhuurbedrijven", *NC* 2022, afl. 1, 39-44. (noot bij Cass. 9 maart 2021 (P.20.1171.N))
- VANASSCHE, S., OPGENHAFFEN, T., "Het beroepsgeheim wanneer de patiënt slachtoffer is. Het doolhof van Cassatie", *T.Strafr.* 2022, afl. 1, 42-49. (noot bij Cass. 26 maart 2021 (D.18.0015.N))
- VANDERMEESCH, D., "Le contrôle par la chambre des mises en accusation des dossiers d'information : une lacune – impossible – à combler? », *RDJ* 2022, afl. 4, 424-434. (noot bij GwH 3 februari 2022)

- VANWALLEGHEM, P., “Seksuele intentie niet vereist voor veroordeling voor ongewenst seksueel gedrag”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 445, 2-4. (noot bij Cass. 5 oktober 2021 (P.21.0724.N))
- VOORHOOF, D., “Vrijspraak VRT-journalist voor misbruik inzagerecht”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 446, 4-5. (noot bij Gent 16 maart 2022 (C/376/2022), onuitgeg.)
- WAETERINCKX, P., “Delegatie van bevoegdheden ter beheersing van het strafrechtelijk risico. Heeft een delegatie van bevoegdheden een ‘juridische roeping’ bij opzettelijk gepleegde misdrijven?”, *NC* 2022, afl. 1, 46-53. (noot bij Cass. 5 mei 2021 (P.21.0042.F))

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BOLLENS, S., “De grensoverschrijdende tenuitvoerlegging van verbeurdverklaringen binnen de EU: wijzigingen aan de wet van 5 augustus 2006 naar aanleiding van Verordening nr. 2018/1805”, *NC* 2022, afl. 2 94-113.
- DAENINCK, P., “Beslissing tot verhoor 'categorie 3' is geen beslissing inzake vrijheidsberoving”, *T.Strafr.* 2022, afl. 2, 89-90 (noot bij Cass. 7 september 2021 (P.21.1168.N))
- DAENINCK, P., “Geen verdoken rechtsmiddel tegen een beschikking van de onderzoeksrechter waarbij de vrijheid onder voorwaarden wordt verlengd”, *T.Strafr.* 2022, afl. 2, 86-87. (noot bij Cass. 7 september 2021 (P.21.1164.N))
- DAENINCK, P., “Het recidivegevaar en het vermoeden van onschuld: een natuurlijke spanning, maar geen contradictie”, *T.Strafr.* 2022, afl. 2, 84-85. (noot bij Cass. 7 september 2021 (P.21.1161.N))
- DANIELS, C., “Geen informatie over rechtsmiddelen, geen eerlijk proces”, *RW* 2021-22, afl. 33, 1290.
- LEROY, A., « Le ministère public doit-il se soumettre à la cour d’appel? », *JT* 2022, afl. 9, 142-143. (noot bij GwH 3 februari 2022)
- LUGENTZ, F., « Actualités en matière de détention préventive », *RDP* 2022, afl. 3, 299-306.
- VANDEKERCKHOVE, H., VAN LAER, J., “Het mijnenveld op vlak van dataretentie en bewijsuitsluiting”, *RW* 2021-2022, afl. 29, 1130.
- VANDEUREN, J., “Aantasting van de regelmatigheid van een verwijzingsbeschikking”, *T.Strafr.* 2022, afl. 2, 92-95 (noot bij Cass. 28 september 2021 (P.21.0652.N))
- YURT, C., “Trop is te veel: la simplicité et le délai raisonnable”, *JT* 2022, afl. 11, 174-175. (noot bij Cass. 25 januari 2022 (P.21.1384.N))

E. Gemengde of andere bijdragen

- DE LEVAL, G., e.a., « La Cour constitutionnelle exige l’information du justiciable sur les voies de recours : une avancée majeure pour le procès équitable », *JT* 2022, afl. 15, 229-238.
- HOET, P., « Het vermoeden van onschuld en de spreekplicht van de veroordeelde tegenover de justitie-assistent bij controle op naleving van de voorwaarden in het raam

van strafuitvoering », *T.Strafr.* 2022, afl. 2, 77-83. (noot bij Cass. 1 september 2021 (P.21.1078.F))

- JADOT, C. VAN DROOGHENBROECK, S., “Les avatars strasbourgeois d’un désaccord bruxellois”, *JT* 2022, afl. 9, 133-138. (noot bij EHRM 21 september 2021, Willems en Gorjon t. België)
- KERKHOF, V., “Artificiële intelligentie en strafrechtelijke verantwoordelijkheid”, *NC* 2022, dossier april.
- VANDENNIEUWENHUYSEN, E., “De toekenning van strafuitvoeringsmodaliteiten ter uitvoering in het buitenland en het belang van reclasseringsperspectieven”, *NC* 2022, afl. 1, 1-12.
- VASSEUR, R., “Kan de jeugdrechtbank zich nog uitspreken over de schuldvraag wanneer de ten tijde van de feiten minderjarige verdachte de leeftijd van 23 jaar heeft bereikt op het moment van de uitspraak?”, *TJK* 2022, afl. 1, 84-94
- X., “Antwerpse gerecht voerder verbeteringen door na onderzoek van Hoge Raad voor de Justitie”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 446, 11.

F. Strafrecht in het buitenland

- Nihil

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- DAEMS, T., “Gevangenen zijn geen stapelwaar: Tijd voor een maximumcapaciteit voor de penitentiaire inrichtingen”, *De Juristenkrant* 2022, afl. 444, 12-13.